

PROCÉS DE FAMILIARITZACIÓ DELS INFANTS

A l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló

Treball de Final de Grau de Mestra d'Educació Infantil en la Menció
de Cultura i Llenguatges de la Infantesa

Carla Moreno Cáceres

Quart curs en Grau d'Educació Infantil

Tutora: Amàlia Susana Creus Quinteros

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

(Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya)

Vic, Maig de 2021

Resum

Actualment, es parla de la importància del procés de familiarització dels infants a l'escola bressol, ja que els suposa passar d'un context familiar a un context totalment desconegut. Però, com hauria de ser aquest procés per a beneficiar a totes les parts implicades? La finalitat d'aquest estudi és conèixer quines eines ha de proporcionar el centre per vetllar pel benestar de l'infant i la família, també la importància de la participació i el rol de totes les parts implicades, centre educatiu, família i infant, i finalment, la importància que hi té el vincle afectiu, per tal de saber com s'ha de fer aquest procés perquè sigui beneficiós per a tothom, l'estudi se centra en l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló. Després d'aprofundir en el marc conceptual i teòric del procés de familiarització i totes les parts implicades, aquest treball ofereix una visió sobre com es porta a la pràctica al Primer Cicle d'Educació Infantil.

Paraules clau: Educació Infantil, procés de familiarització, vincle, estudi de cas, Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló.

Abstract

The importance of the process of familiarising children in kindergarten is now being discussed, as it means moving from a family context to an entirely unknown context. But how should this process be to the benefit of all the parties involved? This study aims to know what tools the school must provide to protect the welfare of the child and the family. Moreover, it is tried to define the importance of participation and role of all the parts involved, the educational center, family, and the child. Finally, the importance of the attachment, to know how this process should be made to be beneficial to everyone, the study focuses on the "l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló." After deepening the conceptual and theoretical framework of the familiarization process and all the parties involved, this work offers a vision of how it is implemented in the First Child Education Cycle.

Key words: Pre-school Education, process of familiarising, attachment, case study, Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló.

Taula de continguts

1	Introducció	6
1.1	Justificació i presentació.....	6
1.2	Objectius	7
1.3	Estructura i organització del treball.....	7
2	Marc teòric.....	9
2.1	Adaptació, familiarització o acollida	9
2.2	Relació entre la família i l'escola	11
2.2.1	Participació de les famílies.....	13
2.2.2	Rol de l'educador/a	15
2.2.3	Rol institucional.....	17
2.3	La importància de crear vincle.....	19
2.3.1	La separació de l'infant amb la família	22
3.	Metodologia	24
3.1	Paradigma del treball.....	24
3.2	Mètode d'investigació.....	24
3.3	Instruments de recollida de dades	25
3.3.1	Entrevista.....	25
3.3.2	Observació.....	28
3.3.3	Anàlisi de documents	28
3.3.4	Aspectes ètics.....	29
4	Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló	30

4.1 Descripció del centre L'Avet de Sant Pere de Torelló	30
4.1.1 Història	30
4.1.2 Pilars pedagògics.....	31
4.1.3 Relació amb les famílies	32
5. Anàlisi de dades i resultats	33
5.1 Buidatge de dades	33
5.2 Anàlisi de dades.....	34
5.2.1 Eix I. Perspectiva i estratègies de la institució.....	34
5.2.2 Eix II. Participació de les famílies i la pràctica docent	38
5.3 Resultats de l'anàlisi.....	42
6. Conclusions	43
7 Referències bibliogràfiques.....	46
8 Annex I	48

1 Introducció

1.1 Justificació i presentació

Aquest treball està realitzat dins el marc de l'assignatura de Treball de Final de Grau de quart curs del grau de Mestre d'Educació Infantil de la Universitat de Vic – Universitat central de Catalunya, amb l'objectiu de fer una recerca exhaustiva i una anàlisi sobre el procés de familiarització dels infants a l'Escola Bressol.

He escollit portar a terme aquesta investigació perquè com a futura mestra em cridava molt l'atenció aprofundir amb el procés de familiarització, ja que considero que en tota la meva formació acadèmica no he tingut l'oportunitat de fer-ho. Concretament, vaig sentir la necessitat de saber més, en el segon curs del grau quan es va parlar de la importància d'aquest procés. En veure que aquesta temàtica em tenia molt encuriosida vaig pensar que era interessant poder fer el Treball de Final de Grau per a poder aprofundir i saber-ne més de tot aquest procés de familiarització i el que comporta. Quan vaig començar a fer la recerca vaig trobar aquesta cita de Febrer i Jansà (2010) i em va fer decantar finalment pel procés de familiarització:

L'entrada dels infants i les famílies a l'escola és motiu de reflexió continua, això ens porta a ser més curiosos fins i tot amb les paraules que usem per definir aquest moment. Quan ens plantejem una escola amable, una escola on la clau del projecte rau bàsicament en la relació de les famílies, ens adonem que, en sintonia amb aquesta escola en la que creiem, cal fer un petit salt i adoptar altres termes molt més democràtics en les nostres reflexions i comunicacions diàries. Per això ja no només parlem d'adaptació, la paraula comença a estar discutida, sinó també d'acollida i familiarització. (p.17)

Partint d'aquestes paraules el que vull expressar és la importància d'aquest moment clau a dins l'escola, el procés de familiarització dels infants. Així doncs, em dispo a fer una recerca exhaustiva de com hauria de portar-se a terme aquest procés perquè totes les persones implicades puguin tenir el seu paper i participar activament amb aquest moment. També, poder oferir una visió de com es porta a terme a dins d'una escola bressol en concret, en el meu cas, l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló.

1.2 Objectius

La finalitat d'aquest treball és poder oferir la visió que utilitza l'Escola Bressol l'Avet de Sant Pere de Torelló per a portar a terme el procés de familiarització.

Per tant, els objectius generals que persegueixo en aquesta recerca són:

- Investigar tot el que implica el procés de familiarització.
- Entendre com s'ha de fer aquest procés per tal de beneficiar a totes les persones implicades.
- Analitzar i conèixer el procés de familiarització d'una Escola Bressol.

En quant als objectius específics de la meua recerca, aniran vinculats al tercer objectiu general, i són els següents:

- Conèixer les estratègies que es planteja l'Escola Bressol observada per a portar a terme aquest procés.
- Entendre quin paper té la família dins aquest procés.
- Percebre quin coneixement en tenen tant les famílies com els docents sobre el procés de familiarització.

1.3 Estructura i organització del treball

El treball està estructurat de la següent manera, consta de vuit apartats. El primer apartat trobem la introducció, la justificació sobre el tema escollit i els objectius que es perseguiran en aquesta recerca.

El segon apartat es troba el marc teòric on s'explica que és el procés de familiarització, i quines són totes les persones implicades. També es troba la importància de crear vincle en aquest procés i les controvèrsies que hi ha en la separació entre l'infant i la família.

El tercer apartat explica la metodologia que utilitzaré per a la part pràctica de la recerca, aquí és on s'especifica que realitzaré un estudi de cas a l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló. S'exposa els instruments que utilitzaré, la perspectiva que seguiré i el mètode d'investigació.

El quart apartat es troba el context de la investigació, i per tant, es descriu el context d'investigació. El cinquè apartat hi trobem el buidatge de dades obtingudes i l'anàlisi d'aquestes.

Per acabar, al sisè apartat explica les conclusions extretes de la recerca. El setè apartat hi ha la bibliografia utilitzada en tot el treball, i finalment, el vuitè apartat s'hi troba l'annex del treball.

2 Marc teòric

El marc teòric està organitzat amb tres punts principals, el primer és la definició dels conceptes d'adaptació, familiarització i acollida, el segon punt posa en context la importància d'establir una relació entre la família i l'escola de qualitat, i el tercer s'exposa la importància de crear un vincle durant el procés de familiarització.

Aquests tres apartats es divideixen amb subapartats que permeten concretar més en algunes qüestions del marc teòric. Pel que fa a l'apartat de relació entre la família i l'escola, es veu com està dividit en tres subapartats, la participació de les famílies, el rol de l'educador o educadora i finalment, el rol de la institució. En quant l'apartat de la importància del vincle, es troba un subapartat anomenat la separació entre l'infant i la família, on es vol exposar que aquesta separació pot tenir a veure amb el vincle i suposa un gran canvi a la vida de totes les persones implicades.

2.1 Adaptació, familiarització o acollida

En aquest apartat es parlarà de les diferents maneres que s'enfoca el procés de l'entrada a l'escola dels infants, a partir d'autors i autores referents es farà una distinció de la varietat que hi ha a l'hora d'abordar aquesta situació. Així doncs, s'explicaran els tres conceptes principals que la literatura especialitzada ha utilitzat per anomenar aquest procés; adaptació, familiarització i acollida.

Conde (1982) posa nom en aquest procés i l'anomena adaptació. L'autora diu que l'adaptació és un procés que fan els infants i que es tracta d'un procés personal i voluntari. En aquest cas, quan parla d'adaptació esmenta que, les famílies també s'han d'adaptar, i sobretot, destaca el paper de la mare en tot aquest procés, ja que considera que tant la mare com l'infant són qui s'adapten aquesta situació. Botella (2018) citat per Cruz i Borjas (2019) afegeix que l'adaptació és un procés mitjançant el qual l'infant va elaborant des del punt de vista dels sentiments, la pèrdua i la separació fins que arriba a una acceptació interna de la situació en la qual es troba. Febrer i Jansà (2010) remarquen que, l'adaptació es pot entendre que qui s'ha d'adaptar al ritme i als professionals de l'escola són, l'infant i la família.

Quinto (2010) anomena aquest procés amb el nom d'acollida. L'autor diu que l'acollida és un període excepcional per l'infant i la família, ja que es tracta de la primera separació, el primer canvi significatiu des del naixement. Aquesta separació implica un canvi en els costums dels infants, i la reorganització de la vida familiar i la construcció

de nous vincles, mentre que els educadors i les educadores tenen com a tasca acollir els infants de la millor manera possible per tal de construir una relació afectiva i positiva amb les famílies i els infants nouvinguts. El Departament d'Ensenyament (2012) afegeix que, l'arribada d'infants nouvinguts a l'escola bressol suposa un canvi per a totes les parts implicades, és a dir, la família, l'escola i el mateix infant. Aquest procés els suposa afrontar noves situacions, familiaritzar-se en nous contextos, establir nous vincles i això no és fàcil, és per això que, la família i l'escola han de treballar amb equip per equiparar aquestes situacions i facilitar l'estada de l'infant. Per tant, consideren que, la relació entre la família i l'escola és un element imprescindible per a dur a terme tot aquest procés.

Febrer i Jansà (2010) posen nom aquest procés i l'anomenen familiarització. Els autors consideren que, la familiarització es pot concebre com una idea de treball conjunt entre la família de l'infant, l'escola i el mateix infant. Per tant, existeix una bidireccionalitat comunicativa entre les persones que intervenen en aquest procés. La idea del procés de familiarització que exposen és poder crear vincles entre les persones que estan implicades en tot aquest procés.

Un cop exposats els tres principals conceptes que la literatura especialitzada ha utilitzat, considero que és interessant exposar el que jo entenc per aquest procés. Amb la paraula que em sento més còmode a l'hora de parlar d'aquest procés és familiarització, ja que considero que en aquest procés totes les parts implicades s'han de familiaritzar. Per una banda, la família i l'infant, ja que els suposa canvis importants en les seves vides i se'ls ha d'acompanyar per afavorir aquesta familiarització, i per altra banda, el personal docent i la institució, ja que per molt que cada any es produeixi aquesta situació cal tenir en compte que per moltes famílies pot ser la primera vegada i cal tractar-ho amb molta delicadesa i afecte, a més a més, cal involucrar a les famílies perquè puguin col·laborar en aquest procés i se sentin involucrades en l'educació dels seus fills i filles. Per tant, a l'hora d'iniciar el procés de familiarització considero que és necessari tenir en compte, la relació entre les famílies i l'escola, i per tant, que aquesta relació involucri la seva participació, el rol dels educadors i educadores i el rol de la institució. Tanmateix, tenir present la importància de la creació de nous vincles tant amb les famílies com els infants, i finalment, ser conscients del que comporta aquest procés, que en aquest cas és una separació entre l'infant i la família.

2.2 Relació entre la família i l'escola

En aquest apartat es parlarà de la importància d'establir una relació de qualitat entre la família i l'escola. L'arribada d'infants nouvinguts a l'escola bressol suposa establir noves relacions i facilitar nous vincles, és per això que, la relació entre la família i l'escola és imprescindible durant tot el procés de familiarització. Així doncs, a partir d'autors referents, s'explicarà la importància d'una relació entre la família i l'escola de qualitat, on la bidireccionalitat i la confiança són uns dels elements principals.

Ramis (2016) afirma que, educar és una responsabilitat compartida tant per les famílies com per l'escola, per tant, és interessant que entre ambdues hi hagi la màxima coherència possible i un treball conjunt, per a fer-ho és necessari poder establir una relació de confiança. Per tant, en l'entrada dels infants a l'escola també és essencial poder crear aquest clima de confiança amb les famílies.

La mateixa autora exposa que, quan s'inicia una nova relació quasi sempre no hi ha confiança, ja que hi ha un gran desconeixement d'un a l'altre. Dins l'escola doncs, passa el mateix entre docents i famílies, a l'inici de curs la relació que hi ha és molt escassa, però a mesura que avança el temps s'ha de procurar per a crear una relació de confiança. Aquesta com totes, s'ha de cuidar i mantenir, ja que si no es fa, es pot perdre. Cal destacar, que la confiança costa molt de construir, en canvi la desconfiança es podria dir que és quasi innata. Fent referència a les paraules esmentades anteriorment, és molt important que hi hagi confiança entre famílies i escola si el que es vol aconseguir és un projecte col·lectiu, en aquest cas, l'educació dels fills i les filles. Per tant, es podria dir que la confiança és la base de l'educació.

Així doncs, tal com diu Ramis (2016) un dels punts claus de la relació entre les famílies i l'escola és l'atenció individualitzada i el seguiment personalitzat, ja que permetrà que aquesta relació es vagi fortificant i es pugui anar creant un clima càlid i de confiança. Tanmateix, família i escola ha de procurar que la relació sigui positiva, per poder-se apropar l'un a l'altre.

Seguint amb el concepte relació família i escola, Guzman (2009) comenta que quan és inici de curs i s'inicia el procés de familiarització constantment es pensen estratègies o mètodes perquè l'infant pugui sentir-se el més còmode possible dins el marc educatiu, i normalment, en pocs casos es dona importància en fer participar a la família per tal de poder començar a establir una relació càlida i de confiança. En molts casos, la relació que s'acaba establint entre família i escola és unidireccional, quan la idea no és

aquesta, s'hauria de crear una relació de bidireccionalitat entre la família i l'escola per tal de poder compartir el coneixement mutu que es té de l'infant, poder respectar-se mútuament, etc. Hi ha d'haver llibertat per a poder expressar i donar l'opinió sobre qualsevol aspecte i hauria d'estar sempre respectada.

Majoral (2011) proposa alguns espais en els quals família, escola i infant poden compartir estones per tal d'afavorir la relació entre les famílies i l'escola. En aquest cas, proposa l'entrada de l'escola, un moment en el qual les famílies poden compartir una estona amb els infants, i també és un moment en el qual es poden intercanviar informacions. Aquesta estona fa que, les famílies se sentin més integrades en l'educació dels seus fills i filles, i facilita la coneixença mútua, és a dir, entre educadora i família. Es tracta d'una estona que permet poder començar a establir una relació càlida i de confiança entre la família i l'escola. Tanmateix, Febrer i Jansà (2010) comparteixen la idea d'oferir diferents espais per a les famílies dins l'escola aquests espais, però han de tenir una organització prèvia, amb una bona tria de materials per tal de possibilitar els diferents interessos dels infants i les famílies.

Cruz i Borjas (2019) elaboren una proposta pedagògica per a portar a terme aquest procés de familiarització conjuntament amb el centre i les famílies. En aquesta proposta exposen que, una de les consideracions més importants per part del centre és explicar en què consisteix el procés de familiarització i oferir-los-hi la seva col·laboració i participació en tot aquest procés per tal de fer-lo conjuntament. Per tal que les famílies puguin col·laborar en la rutina diària de l'escola és interessant que el centre educatiu ofereixi activitats on les famílies siguin les protagonistes i els permeti integrar-se en l'ambient de l'escola, així doncs, proposar activitats com explicar contes conjuntament, berenars col·lectius, poden ser una bona ocasió perquè la relació i el vincle s'enforteixi. Cal destacar també, la importància de la comunicació entre les famílies i l'escola, per tant, durant el procés de familiarització és important que la comunicació sigui el punt d'informació més important que hi hagi, d'aquesta manera fas partícips a les famílies en tot aquest procés.

2.2.1 Participació de les famílies

En aquest apartat es parlarà fent esment d'autors referents de la importància de la participació de les famílies durant el procés de familiarització, ja que la família a la vida dels infants juga un paper protagonista en el desenvolupament de la persona i en els primers aprenentatges bàsics pel desenvolupament autònom. Per tant, durant el procés de familiarització, la família ha de tenir un paper fonamental per garantir el benestar dels infants.

Tal com diu Fortunati i Magrini (2013), és molt important que les famílies tinguin presència en el procés de familiarització, ja que representa un punt de seguretat per a l'infant que es troba en un entorn totalment nou, és per això, que si les famílies en formen part, permeten a l'infant sentir-se en un ambient familiar. Menéndez, Jiménez i Lorence (2008) citats per Espiñeira i Rebollo (2017) afirmen que, l'ambient familiar pot afavorir la complementarietat d'ambdós contextos, escola i família, i per tant promoure el procés de familiarització.

Quinto (2010) esmenta que, aquesta participació per part de les famílies durant el procés de familiarització no només afavorirà al benestar de l'infant, sinó que també al de la família, ja que els permetrà poder conèixer el nou entorn on l'infant realitzarà la seva escolarització. D'aquesta manera, serà el moment on es podran començar a crear vincles tant amb les educadores i educadors com amb l'escola i possiblement, totes les preocupacions que té la família en referència a l'entrada del seu fill o filla dins l'escola es podran calmar i els permetrà anar-se familiaritzant amb l'entorn. Julio, Girón i Navarro (2012) citats per Cruz i Borjas (2019) afegeixen que, la implicació i la participació de les famílies durant el procés de familiarització és una de les activitats que més repercussions pot tenir en el benestar dels infants, ja que es tracta d'un procés delicat que amb l'acompanyament de la família es pot fer molt més amè.

Seguint amb la idea de la importància de la participació per part de les famílies en el procés de familiarització, Bronfenbrenner (1987) citat per Intxausti (2014) va ser l'inspirador de la teoria ecològica del desenvolupament, i va centrar principalment les seves investigacions en entendre i explicar el rol que tenen els diversos contextos que envolten a les persones en el seu desenvolupament. És per això, que aquesta teoria, entén a la família com el context més important pel desenvolupament de l'infant. El mateix autor afirma que, tota persona interactua dins d'uns sistemes que s'interrelacionen entre si, per tant, fan referència als diversos contextos on es

desenvolupa la persona al llarg de la seva vida. En aquest cas, podríem fer referència a la família dins l'escola.

Tanmateix, Bronfenbrenner (1987) diu que la participació permet desenvolupar a la persona un escenari que li proporcionarà oportunitats en forma d'activitats, aquestes li permetran exercir un rol cada vegada més complex i més proper. Per tant, si tenim en compte les paraules de l'autor, hem de ser conscients que la participació de les famílies dins del marc educatiu és essencial. Casas (1998) citat per Intxausti (2014) afegeix que, participar en contextos que permeten oferir oportunitats de desenvolupament en l'àmbit global i poder ser-hi còmodament amb un entorn de confiança, és la realitat més pròxima a la participació de les famílies a l'escola durant la infantesa.

Greene i Habana-Hafner (2003) citats per Cruz i Borjas (2019) consideren que, és molt important crear una cultura escolar oberta i cooperativa que permeti a les famílies poder plantejar totes les preocupacions, preguntes i propostes sense ser jutjades. Per tal de poder assolir aquesta cultura integradora, els autors distingeixen dues maneres de participació de les famílies dins l'escola. En primer lloc, es troba la participació esporàdica, en aquest cas fan referència a la col·laboració en el procés de familiarització, la participació esporàdica en sortides extraescolars, etc. per tant, es tracta d'una participació de caràcter esporàdic on es podria dir que les famílies tenen un grau de participació baix. En segon lloc, els autors parlen de la participació sistemàtica, en aquest cas es fa referència a una participació molt més regular, estable, on les famílies tenen veu dins l'escola i col·laboren en la vida escolar dels infants. Una vegada exposades aquestes dues participacions distingides pels autors, cal destacar que les famílies dins l'escola haurien de tenir una participació sistemàtica, ja que no només es busca que puguin participar en moments esporàdics, sinó que sigui regular. Per assolir aquest grau de participació alt per part de les famílies, cal implicació tant per part de l'escola com per les mateixes famílies. Mariñas, Rodríguez (1999) citades per Espiñeira i Rebollo (2017) afirmen que, la participació i la implicació de les famílies en activitats tant formals com informals dins l'escola té afectes positius amb els infants.

2.2.2 Rol de l'educador/a

En aquest apartat, s'explicarà la importància del rol de l'educador o educadora dins el procés de familiarització, ja que acaba adoptant un paper de figura de referència amb l'infant. És per això, que es parlarà del rol que hauria de tenir l'educador o educadora per acompanyar tant a l'infant com a la família en aquest procés de familiarització.

Abans que el nen o la nena entri a l'escola per a primera vegada l'atenció a les seves necessitats i cuidats formen part exclusivament de la mare i el pare i altres figures familiars, però un cop els infants entren a l'escola s'introdueix una nova figura adulta, el personal docent del centre educatiu en qüestió.

Segons Quinto (2010), la figura de referència permet respondre a les necessitats de l'infant a través de la construcció d'una relació personalitzada, càlida i segura. Per a fer-ho cal que, la figura de referència, en aquest cas l'educadora, conegui els hàbits que té l'infant, també té la tasca de construir una relació que consti d'un intercanvi afectiu i emocional. Pel que fa a aquesta relació que ha d'intentar crear la figura de referència, Febrer i Jansà (2010) comenten que, és molt important que entre l'educadora i l'infant s'estableixi un vincle afectiu, encara que, aquest vincle no sigui fàcil de construir, a poc a poc podrà anar ser prou fort i sòlid perquè l'infant pugui tenir una estada a l'escola segura. Tanmateix, Conde (1982) expressa que, per tal de poder establir aquesta relació el contacte previ és molt important, és a dir, abans que s'iniciï el curs és interessant que pugui haver-hi aquest contacte per a començar a crear una relació de confiança tant amb l'infant com amb la família. Considera que, la confiança juga un paper clau en el procés de familiarització.

Seguint amb el concepte de la figura de referència, Quinto (2010) afegeix que, aquesta persona no només és un suport per l'infant, sinó que també ho és per a les famílies, ja que es construeix una relació de comunicació, interacció i intercanvi d'opinions sobre el que va succeint amb l'infant per tal de millorar i afavorir la seva familiarització a dins l'escola.

És per això que, el mateix autor diu que el rol de l'educador o educadora comporta dues tasques durant aquest procés. En primer lloc, la funció tutorial que consta de poder arribar a establir una relació sana amb la família i poder informar i comunicar-se amb les figures familiars de l'infant sobre el seu procés i desenvolupament dins i fora de l'escola, tanmateix ha de procurar que es tracti d'una relació bidireccional on les famílies també puguin aportar opinions i aquestes siguin escoltades. En segon lloc,

atendre a les necessitats i cuidats de l'infant que consta en poder acompanyar a l'infant en aquest canvi que li suposa l'entrada a l'escola, comprendre les seves necessitats, atendre i acompanyar les seves necessitats primàries i els seus cuidats com pot ser el canvi de bolquers, l'hora de l'àpat, el descans, etc. Per tant, es pot veure com el rol de l'educadora involucra tant a la família com a l'infant. Conde (1982) comenta que, l'educador o educadora ha de procurar ser flexible i emmotllar-se als ritmes, els costums i a les particularitats de cada infant. Tanmateix, és important respectar la individualitat de cada infant, ja que pot possibilitar que el procés de familiarització que s'està produint sigui més progressiu i fluid, tant per l'infant com per la família.

Perez (2011) citat per Cruz i Borjas (2019) comenta que, un dels objectius a assolir com a educadors i educadores és poder oferir una educació individualitzada que respecti el ritme de desenvolupament i aprenentatge dels infants, per a fer-ho cal que es tinguin en compte la història prèvia de la incorporació de l'infant a l'escola. Petrakos i Lehrer (2011) citats per Cruz i Borjas (2019) afegeixen que, per a poder oferir aquesta educació individualitzada és important tenir en compte dos passos a seguir. El primer pas que han de fer els educadors i educadores per acompanyar el procés de familiarització és col·laborar amb les famílies per a poder saber tota la informació necessària de l'infant, és per això que l'entrevista inicial és clau per a poder conèixer bé l'infant pel que fa a la seva història emocional i familiar. El segon pas és que, els mestres i les mestres han de procurar crear un rol de participant pel que fa a les famílies, és a dir, donar pas a la participació sistemàtica en activitats quotidianes de la vida escolar dels seus fills i filles, i sobretot han de tenir un paper important en el procés de familiarització dins el centre escolar.

Amorós i Portabella (2001) expliquen que, l'actitud del personal docent és molt important durant el procés de familiarització, ja que és interessant que comptin amb la capacitat de relacionar-se, l'empatia, el sentit comú, la sensibilitat, la capacitat intuïtiva, la tolerància de la frustració, etc. Les mateixes autores donen molta importància a l'actitud dels educadors i educadores, i destaquen que, hauria de ser oberta, receptiva i tolerant, per permetre que les famílies expressin els seus dubtes i preocupacions, aquesta comunicació afavorirà que es comenci a crear un vincle. La comunicació entre el personal docent i la família, és un element fonamental per a poder fer un bon traspàs d'informació. La comunicació diària entre la família i l'escola és essencial, malgrat que hi hagi una sèrie d'entrevistes planificades anualment, consideren que és important poder mantenir aquesta comunicació diària per a poder vetllar pel benestar

de l'infant. Per tant, les entrades i sortides dels infants a l'escola són els moments idonis per a establir aquesta comunicació diària. Les autores remarquen que, amb aquesta comunicació el que es permet és que les famílies puguin ser partícips de l'educació dels seus fills i filles.

2.2.3 Rol institucional

En aquest apartat es parlarà del rol de la institució durant el procés de familiarització, ja que el centre educatiu també té un paper important en aquest procés, conjuntament amb tot l'equip docent ha de planificar i plantejar tot aquest procés per a fer-lo de la manera més fàcil i agradable per a totes les parts involucrades.

Febrer i Jansà (2010) comenten que, el procés de familiarització s'inicia molt abans que el curs escolar comenci. És per això que, fan una distinció de moments importants durant el procés de familiarització.

En primer lloc, el plantejament del curs següent i les primeres trobades, aquesta primera part del procés només hi ha implicat l'equip docent del centre i consta en decidir de quina manera es farà la incorporació de les famílies i els infants a l'escola, d'aquesta manera es podrà preparar una primera trobada amb les famílies, és interessant que aquesta es faci en un espai agradable, tranquil i amb temps per a permetre que les famílies expressin i expliquin el que creguin necessari. És molt important fer aquest primer pas, ja que és el moment de debatre i consensuar amb tot l'equip docent del centre com es farà aquest procés i sobretot donar-li tota la importància que es mereix. Per tant, en aquest primer moment és molt important que el centre s'impliqui en aquest procés per a donar-li valor.

En segon lloc, els autors l'anomenen la inscripció, la primera trobada del grup al juny i la primera trobada individualitzada amb la família, partint que les famílies ja han inscrit als infants a l'escola ens focalitzem a la primera trobada amb les famílies, es podria dir que és una reunió informativa d'inici de curs, el que destaquen els autors en aquest apartat és que la intenció d'aquesta reunió és que no sigui unidireccional, és a dir, només tenen veu el personal docent, sinó que s'ha d'intentar que sigui bidireccional per tal que les famílies puguin plantejar els seus dubtes i inquietuds i que aquests puguin ser resolts. Per part del centre, el que s'ha d'intentar és plantejar i explicar a les famílies com es durà a terme aquest procés de familiarització, com seran els primers dies d'escola, d'aquesta manera la família es pot anticipar. Aquesta anticipació permet a les famílies tenir seguretat al saber que els seus fills i filles seran atesos amb molta

cura i respecte. Finalment, la idea d'aquesta reunió és poder pactar amb cada família una trobada individualitzada, en aquest cas no es tracta que l'escola mostri una gran varietat de franges horàries i que la família s'adapti, sinó entre ambdós parts poder arribar a un acord d'una franja horària que permeti ambdós parts ser-hi sense cap complicació. Sánchez (2011) citat per Cruz i Borjas (2019) remarca que s'ha de fer una trobada abans d'iniciar el curs, ja que d'aquesta manera es pot començar a crear una relació entre les famílies, l'infant i l'escola. Amorós i Portabella (2001) afegeixen que, el personal docent que duu a terme aquest primer contacte ha de mantenir una actitud oberta per permetre que les famílies expressin totes les preocupacions, necessitats i preguntes obertament, tanmateix, és un bon moment per a informar a les famílies de com es farà el procés de familiarització, i tenir en compte les propostes que poden aportar les mateixes famílies sobre el procés de familiarització.

Arribats aquest punt, ens trobem a una part molt important, la trobada individualitzada amb la família, podríem anomenar-ho com a la primera entrevista. En aquesta, Febrer i Jansà (2010) remarquen que s'ha de fer en un espai acollidor, si pot ser l'aula on el seu fill o filla estarà. Tanmateix, Quinto (2010) reafirma que, durant la primera entrevista és molt important que l'espai estigui pensat per tal que sigui acollidor i preferiblement es faci a l'aula de l'infant en qüestió, d'aquesta manera tant la família com l'infant poden començar a conèixer l'espai i es poden iniciar una familiarització prèvia. També afegeix que, la figura de referència que farà l'entrevista ha de portar una varietat de preguntes pensades prèviament, però en tot moment s'ha de procurar que aquesta entrevista no es converteixi en un interrogatori, sinó que, s'ha d'establir una relació bidireccional. La intencionalitat de la comunicació és que permeti crear un clima serè i de tranquil·litat per ambdós parts, d'aquesta manera, es podrà començar a construir una relació càlida i de confiança entre educadors, família i infant. Febrer i Jansà (2010) comenten que, el moment de la primera entrevista és l'oportunitat per a compartir totes les qüestions de l'infant que siguin necessàries saber, com els horaris, com dorm (en braços, amb un drapet, etc.), per tant el centre ha de procurar recollir tota aquesta informació, ja que un cop s'iniciï el curs escolar tots aquests recursos seran essencials pel cuidat de les necessitats de l'infant. Amorós i Portabella (2001) afegeixen que, és interessant que aquesta entrevista es faci en dues parts, a la primera on hi hagi la família i l'infant, i a la segona part on només hi hagi la família, ja que consideren que també és important que el personal docent que faci l'entrevista pugui estar amb la família conversant amb tranquil·litat i intercanviant informacions que siguin d'importància.

2.3 La importància de crear vincle

En aquest apartat es parlarà de la importància de crear vincle entre l'infant i el personal docent del centre educatiu durant el procés de familiarització. Quan els infants neixen tenen una sensibilitat innata per a interactuar amb els adults que els cuiden, és per això, que des que neixen ja comencen a crear vincle amb les persones que tenen cura de les seves necessitats, tant afectives com físiques. Per tant, quan un infant entra a l'escola per a primera vegada no té cap vincle establert amb cap persona, dit això, és important que els educadors o educadores del centre vetllin pel benestar i les necessitats de l'infant en qüestió per a poder establir un vincle.

Tal com afirma Sadurní (2011), l'infant quan neix té la necessitat de tenir contacte amb altres éssers humans i aferrar-se a ells. Aquesta necessitat es podria dir que és tan primària com la necessitat d'alimentar-se, per tant, aquesta és la que permet que es pugui crear vincles afectius entre l'infant i les persones que cuiden d'ell. Tanmateix, Urcelay (2007) defineix el vincle com una relació especial que estableixen dues persones. En el cas dels infants, en néixer estableixen aquesta relació amb un nombre reduït de persones.

Seguint amb la idea del vincle Ainsworth (1970) citada per Oliva (2004) descriu tres patrons conductuals que són representatius segons el vincle que s'estableix. Aquests tres patrons estan extrets d'un estudi anomenat situació estranya que el que es pretenia era demostrar la solidesa del vincle mare-fill/a i finalment extreure'n conclusions de la seva qualitat. A continuació s'exposen els tres patrons que ens parla l'autora.

El primer patró que parla és el vincle afectiu segur, en aquest els infants mostren confiança en els altres que és fruit de les primeres relacions afectives amb les figures de referència, aquestes li donen una seguretat emocional, una autoestima alta, autonomia. Per tant, es podria dir que és el vincle que s'hauria de pretendre crear dins l'escola, per tal que els infants se sentin segurs i confiats.

El segon patró que parla l'autora és el vincle afectiu insegur evitatiu, en aquest els infants mostren inseguretat, desconfiança, autoestima baixa, dificultat per a establir un vincle afectiu sòlid. Aquestes conseqüències solen venir determinades per a les primeres relacions afectives dels infants, si aquestes no són de qualitat l'infant, pot arribar a derivar un vincle afectiu insegur evitatiu amb les figures de referència.

I per últim, el tercer patró és el vincle afectiu ambivalent, aquest tracta d'un vincle molt inestable amb les figures de referència, on els infants mostren inseguretat, preocupació, desconfiança, por a ser abandonats. Aquest patró és poc freqüent, però normalment els infants que el pateixen es mostren en alerta en tot moment, i sempre buscant a les figures de referència, però quan la troba pot mostrar rebuig en certs casos.

Dit això, quan un infant entra a dins d'una escola per a primera vegada, no té cap mena de vincle creat ni amb la persona de referència, ni amb la resta de nens i nenes que conviuen a l'escola. És per això, de manera progressiva s'ha de procurar perquè es pugui crear un vincle afectiu segur entre l'infant i l'educadora a mesura que es vagi tenint cura de les seves necessitats.

Sadurní (2011) esmenta quatre fases que van transcorrent a l'hora de crear un vincle afectiu entre dues persones, però en aquest cas ens centrarem en les tres primeres fases, ja que comprenen l'edat d'Escola Bressol.

- La primera fase l'anomena fase d'inici o de previnculació, en aquesta s'hi troben les primeres manifestacions que fa el nadó per a expressar les seves necessitats, mitjançant el plor, l'agitació, etc. A partir d'aquests primers intercanvis que es van creant és quan el nadó començarà a veure a la cuidadora, com podria ser la mare o el pare, com a la seva figura de referència de vinculació.

- La segona fase l'anomena fase de formació del vincle afectiu, l'autora diu que normalment en aquesta fase l'infant amb qui té un vincle d'aferrament és la mare, per tant, l'infant segueix amb la mirada a la mare, reacciona quan ella li parla, somriu, etc. encara que molts estudis afirmen que en l'edat de quatre i cinc mesos encara no s'ha creat un vincle amb cap ésser humà, sí que s'ha comprovat que ja comencen a mostrar preferència per als adults de referència. La tercera fase l'anomena; fase determinant de vinculació, aquesta compren des dels sis, set mesos de vida fins als tres anys, més o menys. En aquesta fase, l'infant comença a definir els vincles amb les persones que tenen cura de les seves necessitats, ja no només es té cura de la mare, sinó que altres persones poden formar part del seu cercle de confiança.

- La tercera fase és quan l'infant pot començar a crear vincles amb altres persones que no formin part del seu àmbit familiar de confiança, com podria ser l'escola. Les persones que tindran cura de l'infant en l'àmbit educatiu podran començar a establir un vincle d'aferrament pròxim al de la família. És per això que, Quinto (2010)

afirma que durant el procés de familiarització, la persona de referència de l'infant ha de procurar que, progressivament es vagi creant un ambient de confiança on la relació entre infant i adult serà personalitzada i cuidada per arribar a crear un vincle d'aferrament. No obstant això, la persona de referència, com serà l'educadora, també serà un punt de recolze per la família, tot creant una relació càlida i de confiança.

Pel que fa al vincle que els infants creen a l'escola, Urcelay (2007) posa nom a tres fases que sorgeixen durant el procés de familiarització.

- La primera fase l'anomena fase de protesta, en aquesta l'infant duu a terme expressions de crida i recerca. Així doncs, és característic que l'ansietat de l'infant es vegi reflectida en conductes regressives, a més a més és freqüent que l'infant pugui rebutjar als educadors i educadores.

- La segona fase l'anomena fase d'ambivalència, en aquesta fase l'infant comença a acceptar les ajudes que se li proporcionen, tot i que a vegades encara apareix el rebuig envers les educadores i els educadors.

- La tercera fase l'anomena fase d'adaptació, en aquesta última fase, l'infant accepta aquesta separació i s'acaba adaptant a les noves situacions que se li presenten. En aquest moment és quan es comencen a establir nous vincles amb les persones que tenen cura d'ells.

El mateix autor esmenta que el personal docent del centre educatiu ha de vetllar en tot moment per arribar a crear un context de confiança, de proximitat emocional, on hi hagi una cura de les necessitats, per tal de poder arribar a establir un vincle afectiu amb els infants.

Per a poder assolir les tres fases que mostren Sadurní (2011) i Urcelay (2007) cal tenir en compte el model de representacions de la relació d'aferrament que presenta Bowlby l'any 1980. En aquest Bowlby (1980) citat per Oliva (2004) explica que, la reacció i la resposta que té el mestre o la mestra amb els infants en buscar la proximitat de l'infant és molt important. És per això que, ho classifica en tres tipologies: en primer lloc, mostrar-se sensible a les crides d'atenció de l'infant i permetre el seu accés, aquest portaria a terme un model de vincle afectiu segur. En segon lloc, mostrar-se insensible i impedir l'accés de l'infant, que en aquest cas es crearia un vincle afectiu insegur evitatiu. I finalment, en tercer lloc, atendre i permetre l'accés de l'infant en casos esporàdics generarà un model de vincle afectiu insegur ambivalent.

Per tant, és molt important l'actitud del personal docent, ja que si es mostra disponible i atent les necessitats de l'infant, facilitarà que es pugui crear un vincle afectiu segur.

2.3.1 La separació de l'infant amb la família

En aquest apartat es parlarà de la separació entre l'infant i la família a l'entrada per a primera vegada a l'escola, ja que comporta un dels primers canvis a la vida dels infants i aquest, comença a modificar la seva percepció del món. Es podria dir que, es tracta de la primera separació de l'infant amb les figures de referència, el primer canvi significatiu després del naixement. Aquesta separació suposa conèixer i orientar-se a nous espais, establir nous vincles, canvis de costums.

A l'hora d'abastar la temàtica de la separació temporal entre l'infant i la família apareixen moltes controvèrsies entre els autors de la literatura especialitzada, ja que per una banda es considera que es tracta d'un procés traumàtic per l'infant i per l'altra banda, es considera que és un procés que l'infant fa amb una certa dificultat, però que en cap moment li suposa cap trauma aparent.

En primer lloc, es tractaran els autors que consideren que la separació temporal entre l'infant i la família és un procés traumàtic per l'infant. Així doncs, Bowlby (1993) tracta el tema de la separació afectiva, i en aquest cas es focalitza en la separació de l'infant amb la mare o figura familiar de referència. Per tant, es pot relacionar amb l'entrada d'un nen o una nena per a primera vegada a l'escola. El mateix autor esmenta que, l'infant quan se separa de la mare o de la figura familiar de referència mostra desesperació, desapego i fa crides d'atenció per l'absència de l'afecte maternal. Tanmateix, remarca que la separació maternal provoca a l'infant tristesa, sensació d'ansietat. Montalbán (2018) citat per Cruz i Borjas (2019) afegeix que, l'ansietat que pot arribar a tenir l'infant davant aquesta separació dependrà de la qualitat de vincle que tingui amb la persona que es queda, per tant, amb aquestes paraules, caldria destacar la importància d'arribar a crear un vincle amb els infants per a facilitar la separació amb els adults que depèn. Per tant, durant el procés de familiarització a l'escola s'han de tenir en compte tots aquests ítems per a saber-los tractar amb cura i empatia.

Escolano, Bravo i Herrero (2016) citats per Cruz i Borjas (2019) afirmen que la por a la separació parteix de la idea que l'infant no està preparat emocionalment per a separar-se de les seves figures de referència. Depenent de l'edat en la qual l'infant entri a l'escola per a primera vegada ja serà capaç de reconèixer cares conegudes i

desconegudes. Per tant, es podria dir que la por i l'ansietat que arriben a manifestar els infants quan es separen temporalment de les figures de referència és un dels primers problemes emocionals que afronten.

En segon lloc, es tractaran els autors que consideren que la separació entre l'infant i la família és un procés complicat, però que no suposa cap trauma. Així doncs López i Cantero (2004) revelen en el seu estudi que la majoria d'infants tenen la capacitat de familiaritzar-se a l'escola amb l'absència de la seva família sense passar per un procés traumàtic en especial, sempre que els cuidats que ofereixen el personal docent del centre educatiu siguin els adequats per a tractar aquest procés. Tanmateix, afirmen que, en les separacions temporals entre l'infant i la família no s'observen canvis significatius en el comportament dels infants, sempre que el vincle amb la família sigui segur. Per tant, confirmen que, s'ha de descartar que el procés de familiarització dels infants a l'escola bressol pot provocar traumes als infants. Urcelay (2007) reafirma les paraules de l'autor esmentat anteriorment, i afegeix que, els infants a mesura que van acceptant aquesta separació amb les figures de referència familiars és quan poden començar a superar els problemes que li crea aquesta situació, i per tant, poden començar a afrontar-ho tot establint nous vincles amb noves figures com podrien ser les educadores i els educadors.

Vilaginés (2002) expressa que, als infants la separació els comporta assumir un canvi de vida, aquesta separació és dolorosa. Considera que les figures de referència a l'escola, com són el personal docent n'han de ser conscients per tal d'afrontar-ho. Per poder tractar aquesta separació, s'ha de tenir en compte que l'infant necessita contacte íntim i afectuós, seguretat personal i confiança. Per tant, les figures de referència a dins l'escola han de proporcionar totes aquestes necessitats que té l'infant per tal d'ajudar-lo a portar aquesta separació d'una manera més agradable i amb l'objectiu d'establir un vincle afectiu amb l'infant. Amorós i Portabella (2001) consideren que, l'educador o educadora en aquest procés té un paper molt important i essencial, ja que ha de mantenir una actitud empàtica, per tal de poder connectar amb els sentiments dels infants per a poder comprendre'ls i ajudar-lo en aquestes situacions.

3. Metodologia

3.1 Paradigma del treball

La investigació d'aquest treball parteix d'un paradigma científic. En el meu cas, el paradigma en el qual se centra és el paradigma interpretatiu, aquest destaca per a descriure la realitat dels fets estudiats.

Pel que fa a aquest paradigma, forma part d'una perspectiva qualitativa, per tant, ens ajuda a comprendre i descriure la realitat dels fets. És per això que, tota la investigació es basa en l'anàlisi de les entrevistes, les observacions i els documents consultats, per a posteriorment interpretar-los i comprendre'ls dins el context de l'escola estudiada.

3.2 Mètode d'investigació

Per a dur a terme aquesta part pràctica de la meua investigació he decidit realitzar un estudi de cas, ja que considero que és el mètode d'investigació que més s'adequa al meu treball.

L'estudi de cas és un mètode d'investigació molt apropiat per a investigacions a petita escala, ja que permet centrar-se en un únic exemple, com en aquest cas una escola. En el meu cas, es tracta d'un estudi de cas qualitatiu, i tal com diu Simons (2009) l'estudi de cas qualitatiu contempla l'observació en circumstàncies que es produeixen de forma natural, i la interpretació del context. És per això que, aquest mètode d'investigació s'adequa a la meua recerca, ja que em permetrà poder interpretar el context que s'estudia l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló.

En el meu cas, els instruments de recollida de dades que utilitzaré per a dur a terme l'estudi de cas són: les entrevistes, l'observació i l'anàlisi de documents.

3.3 Instruments de recollida de dades

3.3.1 Entrevista

Un dels instruments de recollida de dades que vaig utilitzar són les entrevistes, ja que tal com diuen Blaxter, Hughes i Tight (2008) l'entrevista és un instrument que permet recollir dades que mitjançant les observacions i els qüestionaris no es pot tenir accés. Per tant, és una eina molt eficaç per a la recollida d'informació. Burgess (1984) citat per Simons (2009) parla de l'entrevista com una conversa amb una finalitat per part de l'entrevistador.

Així doncs, per tal d'aconseguir aquesta conversa amb la finalitat de recollir dades és important que hi hagi dues o més persones implicades conversant sobre un tema conegut. En el meu cas, les entrevistes es van realitzar individualment.

Totes les entrevistes que vaig fer per a dur a terme la meva recerca van ser entrevistes obertes, és a dir, vaig plantejar-me un guió amb les preguntes preparades anteriorment per tal de poder seguir un ordre, però l'entrevistat o entrevistada va poder parlar obertament del procés de familiarització.

En el meu cas vaig fer dues entrevistes, amb aquestes el que volia obtenir és la informació necessària de la pràctica que es fa a l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló. És per això que, una de les entrevistes anava dirigida al personal docent del centre educatiu, i l'altre a les famílies que formen part del centre educatiu. Les preguntes de cada entrevista estaven pensades a partir dels interessos i objectius que em vaig plantejar prèviament, amb la idea de poder obtenir tota la informació necessària per a la meva recerca.

La primera entrevista que vaig fer anava dirigida al personal docent i a l'equip directiu del centre educatiu (vegeu taula 1), l'objectiu d'aquesta entrevista era poder saber quina era l'organització i planificació per a dur a terme el procés de familiarització. Vaig fer un total de tres entrevistes, dues d'elles a mestres de l'escola, i una d'elles a la directora del centre educatiu. Cadascuna de les entrevistes es van fer presencialment, i varen tenir una durada d'uns quaranta minuts aproximadament.

Taula 1. Entrevista al personal docent i a l'equip directiu de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló.

Entrevista A - Personal docent i equip docent del centre educatiu
Data:
<ol style="list-style-type: none">
1. Com definiries el procés de familiarització dins l'escola bressol?
2. Creus que és important treballar amb molta cura aquest procés? Per què?
3. Quines implicacions té pel personal docent de l'escola l'arribada d'alumnes nous?
4. Realitzeu alguna planificació amb antelació per a poder tenir-ho tot preparat? Si és que sí quina?
5. Podries explicar breument com es fa per tractar el procés de familiarització amb els infants? Quin és el teu paper?
6. Consideres que podria haver-hi algun canvi a l'hora de portar a terme el procés de familiarització?
7. Creus que la participació que se'ls ofereix a les famílies durant el procés de familiarització és activa? Per què?

Com es pot observar en aquesta entrevista, les dues primeres preguntes estaven plantejades per a veure quin grau de coneixement tenien sobre el procés de familiarització dels infants a l'Escola Bressol. En quant la tercera, la quarta i la cinquena pregunta, la idea era poder conèixer com dins del centre educatiu es tractava aquest procés, tanmateix, poder conèixer el rol que tenia cada persona que formava part de la institució. Pel que fa a la sisena pregunta, la idea era que l'entrevistat fes una reflexió de com es portava a terme aquest procés i com es podia millorar. Així doncs, vaig poder obtenir informació del punt de vista de cada mestre de l'escola. Finalment, la setena pregunta era per veure la visió que tenia el personal docent i l'equip directiu envers la participació de les famílies durant el procés de familiarització.

La segona entrevista estava pensada per fer a un nombre de famílies que formaven part del centre educatiu per a saber el seu punt de vista (vegeu taula 2) així doncs, era la manera de veure la seva visió envers el procés de familiarització. Aquesta entrevista es va fer a tres famílies del centre, concretament de la classe dels lactants, que acull

infants des de setze setmanes fins a un any. Totes tres entrevistes es varen fer telemàticament.

Taula 2. Entrevista a les famílies de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló.

Entrevista B - Famílies de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló
Data:
<ol style="list-style-type: none">
1. Abans que el teu fill o filla entrés a l'Escola Bressol per a primera vegada per part del centre educatiu vas rebre informació de com es faria l'entrada, si us podríeu implicar, etc.?
2. Consideres que et vas poder implicar dins l'escola durant el procés de familiarització? Si es que si, explica la teva experiència.
3. Com a mare i/o pare tenies preocupacions referents al benestar del teu fill-a dins l'escola als seus primers dies?
4. El teu fill o filla entrava plorant a l'escola, o entrava content/a?
5. Et vas sentir recolzada en les preocupacions pel personal docent?
6. Consideres que es podria fer d'una altra manera tot aquest? Si és així, com a família quina modificació aportaries?
7. Creus que l'escola permet que les famílies participin en el dia a dia de l'escola dels infants?

Com es pot observar en aquesta entrevista la primera i la segona pregunta estaven pensades perquè les famílies poguessin explicar la seva experiència del procés de familiarització. Pel que fa a la tercera, quarta i cinquena pregunta, la idea era poder obtenir informació de com es van sentir durant aquest procés. En quant la sisena pregunta, la idea era poder conèixer la seva visió envers el procés de familiarització que van rebre, i conèixer si com a famílies aportarien algun canvi. Per últim, la setena pregunta anava enfocada a la participació dins l'escola, així doncs, la idea era poder obtenir informació del grau de participació que arribaven a tenir dins el centre educatiu.

Així doncs, com es pot observar a les dues entrevistes les primeres dues preguntes anaven més enfocades al coneixement com a tal del procés de familiarització, ja que m'interessava poder saber el grau de coneixement tenien. També, es pot veure que en

les dues entrevistes hi ha una pregunta que se'ls demana l'opinió pròpia sobre la modificació del procés, ja que m'interessava poder veure la seva visió i punt de vista i a més a més, saber si creien que algun canvi podia millorar-ho.

3.3.2 Observació

L'observació va ser un dels instruments que vaig utilitzar com a recollida de dades, ja que tal com argumenta Institut Obert de Catalunya (n.d) aquesta tècnica d'investigació es caracteritza per ser una pràctica adaptativa, flexible, natural, continuada i global. Tanmateix, afegeix que, cal diferenciar entre observació sistemàtica i asistemàtica. Blaxter, Hughes i Thight (2008) diuen que "el mètode d'observació consisteix en que l'investigador observi, anoti i analitzi esdeveniments d'interès" (p.193).

Així doncs, vaig decidir que era interessant poder observar la pràctica docent davant de la situació del procés de familiarització. Vaig decidir usar com a instrument de registre el diari de camp, ja que amb aquesta eina vaig poder anotar els diversos comportaments en els quals em volia focalitzar. En aquest cas, vaig posar èmfasi en l'entrada i la sortida dels infants, la relació amb les famílies, l'actuació davant d'un infant plorant i finalment, el tractament dels hàbits amb els infants. Per tant, durant dues setmanes vaig observar el comportament del personal docent davant d'aquestes situacions quotidianes i vaig anotar les seves actuacions per a posteriorment analitzar-les.

La idea d'aquesta observació era poder obtenir informació de les actuacions i comportaments del personal docent davant de les situacions quotidianes. Tanmateix, poder veure com es tractava la incorporació d'un infant nouvingut.

3.3.3 Anàlisi de documents

L'anàlisi de documents va ser l'últim instrument de recollida de dades que vaig utilitzar i que complementava a les entrevistes i l'observació. Aquest instrument em va servir per a poder obtenir informació complementària del centre i que vaig utilitzar per a connectar i contrastar amb els altres dos instruments utilitzats, l'entrevista i l'observació.

Així doncs, per a dur a terme l'anàlisi de documents vaig escollir documents que considerava que em podien ser d'ús per a obtenir dades. En primer lloc, el PEC i altres documents que l'escola usava en relació al procés de familiarització, ja que em va permetre poder veure quina importància i valor li donaven al procés de familiarització, i

com es tractava. En segon lloc, el currículum i orientacions d'educació infantil de primer cicle, ja que em permetia poder entendre quin tractament li donaven al procés de familiarització.

3.3.4 Aspectes ètics

Un aspecte que es té en compte en aquesta recerca és la protecció de dades de les persones que han estat observades i entrevistades, tant els infants com els adults, d'acord amb la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia de drets digitals.

Des de l'inici de la recerca, les persones que han participat en aquest treball han estat informades sobre l'ús de la informació, que aquesta serà exclusivament d'ús acadèmic, per a dur a terme una anàlisi i desenvolupar aquest treball, i per tant, tota la informació adquirida no s'utilitzarà per a altres estudis.

És per això que, tant a les entrevistes com a les observacions no es dona cap informació sobre la persona, i per tant, no contenen cap nom que pugui deixar de mantenir l'anonimat. En el cas de les entrevistes, he anomenat cada persona entrevistada amb una lletra perquè a l'hora d'analitzar la informació sigui més fàcil, però sobretot en tot moment mantenint l'anonimat de totes les persones que han estat vinculades amb aquesta recerca.

4 Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló

Des del primer moment vaig saber que aquest treball volia enfocar-lo en el procés de familiarització, ja que era una temàtica que no hi havia profunditzat mai i vaig creure que era interessant saber-ne més per a posteriorment aplicar-ho i tenir-ho en compte com a futura mestra. Tanmateix, aquest any les pràctiques III em coincidien en el primer cicle d'educació infantil, per tant, vaig considerar que era interessant poder profunditzar a les pràctiques.

Inicialment, la meva idea era cercar una escola externa a la de les pràctiques per a dur a terme la meva investigació, però llavors vaig considerar que a l'escola de pràctiques era interessant per a portar a terme la meva recerca, ja que era un context que ja coneixia. Així doncs, vaig posar-me en contacte amb la directora de l'escola i li vaig comentar la meva proposta de treball i li va semblar interessant que fes l'estudi dins el centre educatiu. Per tant, vaig consensuar amb l'equip docent que per a poder observar aquest procés l'aula més idònia era la classe de les marietes, on hi havia infants des de setze setmanes fins a un any. En aquesta aula havien de començar infants nous, i per tant, era una gran oportunitat per a fer-ne el seu seguiment.

4.1 Descripció del centre L'Avet de Sant Pere de Torelló

En aquest apartat es farà una descripció general del context de l'estudi de cas, per a fer-ho s'han revisat fonts relacionades i proporcionades pel centre educatiu.

4.1.1 Història

A la pàgina web oficial del centre s'explica la història d'aquest, i diu que, abans que l'escola obrís les portes, l'educació dels infants anava a càrrec de la comunitat religiosa dels Sagrats Cors. No va ser fins al juliol de l'any 1984 que l'Escola Bressol L'Avet va obrir les portes per a primera vegada. Des d'aquell any l'escola disposava de tres unitats que acollia als infants: P1, P2 i P3. Anys després, el 1991 l'escola es va quedar amb dues unitats: P1 i P2, ja que P3 va passar a formar part de l'escola de primària Josep Mª Xandri. Per tant, es tractava d'una escola petita i familiar que acollia a infants del municipi.

L'any 1994 l'escola va decidir ampliar les unitats, i així va ser quan es va obrir l'aula dels lactants, i així va ser com, l'escola altra vegada tornava a comptar amb tres unitats: lactants, P1 i P2. A partir d'aquest any, l'escola ha viscut períodes de gran afluència d'infants, fent que, s'haguessin de desdoblar totes tres unitats.

L'any 2019, l'escola va viure una transformació física de tot el centre educatiu, permetent que, es poguessin oferir unes instal·lacions molt més acollidores i adaptades a les necessitats dels infants.

Actualment l'escola, compta amb tres unitats: lactants, P1 i P2, un total de 33 infants. Així doncs, aquesta escola es caracteritza per a ser una escola petita, familiar i de poble.

4.1.2 Pilars pedagògics

Els pilars pedagògics exposats a continuació estan extrets de la pàgina web oficial de l'escola, i manifesta que:

- **Joc lliure i descoberta:** Oferir a l'infant l'oportunitat de despertar la seva curiositat, el joc i la seva capacitat d'experimentació a través de diverses propostes educatives que permetin la construcció d'un aprenentatge significatiu.
- **Vida quotidiana:** Estructurar el temps de l'infant permet desenvolupar globalment les diverses àrees de coneixement i alhora hàbits i rutines esdevenen una gran oportunitat d'aprenentatge significatiu.
- **Salut emocional:** Les relacions socials i afectives positives són la base per a un bon desenvolupament i equilibri psicològic.

Tanmateix, al Projecte de Centre Educatiu de l'Escola Bressol L'Avet s'exposa la línia pedagògica que segueix l'escola, i expressen que es tracta d'una escola on l'infant és el protagonista de tota acció educativa i té com a prioritat garantir que tota experiència i vivència de l'infant a l'escola bressol succeeixi en un ambient relaxat, de tranquil·litat, de benestar, de llibertat i de respecte.

Durant les observacions que vaig estar fent dins l'escola vaig poder constatar aquests pilars que s'especifiquen a la pàgina web oficial del centre educatiu. Vaig poder observar la importància que es donava a la vida quotidiana i que aquesta anava donada de la mà amb l'autonomia, ja que en les situacions diàries de dins l'escola s'intentava fomentar en tot moment, a l'hora de rentar les mans, anar a buscar la motxilla, etc. Tanmateix, vaig observar que el joc lliure era el predominant a dins les aules, comptant que les aules estaven distribuïdes per a racons, els infants tenien lliure circulació per a dins l'aula, a vegades, però s'organitzaven propostes de caràcter

més dirigit, tot i que sempre s'intentava buscar que aquestes fossin interessants i motivadores pels infants.

4.1.3 Relació amb les famílies

En el Projecte Educatiu de Centre (2018) s'especifica que, les famílies tenen un paper molt important en l'educació dels seus fills i filles, i per tant, és important la seva participació. Es dona molta importància a la comunicació diària i real entre la família i l'escola, ja que aquesta comunicació afavoreix una relació de confiança. L'escola en el PEC mostren uns objectius que plantegen a les famílies, per a tal d'afavorir una bona relació i un entorn de confiança i seguretat, i són els següents:

- Intentar que hi hagi un vincle de confiança i col·laboració.
- Sentir-se segurs que els seus fills estaran ben atesos.
- Conèixer l'escola i l'equip educatiu.
- Sentir-se part de l'escola.

I per tal d'assolir aquests objectius, l'escola es planteja fer entrevistes trimestrals, un intercanvi diari d'informació de l'infant, activitats col·lectives on les famílies puguin participar, participació en el consell escolar, i finalment, col·laboració per part de les famílies en activitats diàries dels infants.

Durant les observacions que vaig estar fent el centre vaig poder veure com era la relació entre les famílies i el personal docent de l'escola. Vaig observar que a causa de la situació de pandèmia que es viu actualment les famílies no poden entrar a dins el centre, només poden entrar aquelles famílies que els seus fills o filles estan vivint el procés de familiarització, però la resta deixa els infants a l'entrada de l'escola i una mestra és l'encarregada d'acompanyar-los fins a la seva aula. Durant les entrades i les sortides dels infants entre la família i les mestres es produeix un intercanvi comunicatiu on es fa un traspàs d'informació rellevant de l'infant. Tanmateix, l'escola fa ús d'una plataforma digital anomenada KinderTIC, aquesta és una eina més per a poder mantenir una comunicació diària amb la família, ja que diàriament es fa un traspàs d'informació a les famílies, on hi ha la documentació de la vida diària dels infants a dins l'escola, i informació rellevant diària de l'infant.

5. Anàlisi de dades i resultats

5.1 Buidatge de dades

Després d'haver fet les entrevistes a tres professionals de l'escola i a tres famílies de l'aula dels lactants, també haver recollit les observacions del personal docent en un diari de camp i haver analitzat els documents que m'ha proporcionat l'escola em vaig disposar a fer un buidatge de les dades obtingudes.

Per a fer-ho, vaig considerar que era interessant poder establir dos eixos que poguessin anar relacionats amb els objectius específics del treball. És per això que, vaig establir un eix que anava més enfocat en la mirada institucional, i el vaig anomenar, perspectiva i estratègies de la institució, i el segon eix anava més focalitzat a la visió de les famílies i a la pràctica docent, i vaig anomenar-lo, participació de les famílies i la pràctica docent.

Així doncs, vaig crear dues taules, en cadascuna d'elles hi ha especificat un eix (vegeu taula 3 i 4 a annex I) el que vaig intentar va ser poder col·locar tota la informació que vaig obtenir per a llavors a la part analítica poder abordar tots els temes. Com es pot veure, cada columna correspon a un dels instruments utilitzats i cada fila té correspondència a una pregunta o aspecte que vaig abordar durant la recerca.

Així doncs, com he dit el primer eix està enfocat en la perspectiva i les estratègies de la institució. Per a fer aquest buidatge d'informació he utilitzat les tres entrevistes del personal docent del centre educatiu, el Projecte de Centre Educatiu i el Currículum de la primera etapa d'Educació Infantil del Departament d'Ensenyament (vegeu taula 3 a annex I). Un cop obtinguda aquesta informació vaig definir quatre aspectes que considerava interessants analitzar, en primer lloc la definició del procés de familiarització, en segon lloc la planificació que es fa, en tercer lloc el tractament del procés, i per últim, les implicacions docents que comporta el procés de familiarització. Aquests quatre ítems han estat la base de l'anàlisi de les dades del primer eix, i per tant, es recull tota la informació necessària i es vincula amb referents teòrics de la literatura especialitzada que s'especifiquen en el marc teòric del treball.

Pel que fa al segon eix del treball, fa referència a la participació de les famílies i la pràctica docent. Per a fer el buidatge d'informació vaig crear una taula de continguts la qual recollia tota la informació amb la qual vaig treballar per a portar a terme l'anàlisi de les dades (vegeu taula 4 a annex I). Així doncs, vaig fer ús de les tres entrevistes a

les famílies de l'aula de lactants del centre educatiu, les observacions fetes al personal docent i finalment, el Projecte Educatiu de Centre. Per a treballar tota la informació obtinguda, vaig establir tres ítems que creia que podien ser interessants perquè fossin la base de l'anàlisi de dades, en primer lloc la informació prèvia que s'havia rebut, en segon lloc la participació en aquest procés, i per últim, l'experiència que havien tingut. Així doncs, com he dit anteriorment, aquests tres ítems han estat la base de l'anàlisi de dades del segon eix del treball, i per tant, en aquest es recull tota la informació necessària i aquesta es vincula amb referents teòrics de la literatura especialitzada que s'especifiquen al marc teòric del treball.

5.2 Anàlisi de dades

A partir de totes les dades obtingudes vaig establir dos eixos els quals vaig utilitzar per analitzar totes les dades i resultats obtinguts. El primer eix aborda totes les dades que fan referència a com la institució i el personal docent que hi treballa porta a terme el procés de familiarització, per tant, coneixerem tot el procés que es fa des de l'inici fins al final. El segon eix, se centra en el grau de participació que tenen les famílies en aquest procés, i a pràctica docent davant d'aquest procés de familiarització.

5.2.1 Eix I. Perspectiva i estratègies de la institució

Aquest primer eix està enfocat de manera que s'analitzen tots els aspectes relacionats amb les perspectives i les estratègies de la institució en relació amb el procés de familiarització. M'interessava saber què entenien les persones entrevistades, i per tant l'escola, sobre el procés de familiarització, tanmateix, poder conèixer què en deien els documents del centre. També, considerava que era interessant poder conèixer l'estratègia i la planificació que portaven a terme durant el procés de familiarització dins l'escola.

Després de fer un buidatge acurat de tota la informació obtinguda a partir de les entrevistes a tres professionals (dues tutores i la directora del centre educatiu), i fer la lectura del Projecte Educatiu de Centre, és evident que el procés de familiarització té cabuda dins l'escola, és a dir, el tenen en compte. En el cas de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló l'anomenen procés d'acollida o procés d'adaptació. En el Projecte Educatiu de Centre es dedica un apartat a parlar d'aquest procés i de com es porta a terme a dins l'escola.

Quan vaig fer les tres entrevistes al personal docent em vaig adonar d'un aspecte que considero que s'ha de destacar, a l'hora de definir el procés de familiarització varen sortir respostes bastant diferents, però que a l'hora volien dir el mateix. El docent de l'entrevista A va definir-lo com "moments que suposen passar de l'àmbit familiar a un context més social, a un espai nou, amb nous adults i altres infants. Per tant, pot arribar a ser un moment difícil per a l'infant perquè se'l treu de la seva zona de confort.". La mestra de l'entrevista B va definir el procés de familiarització com "un procés d'adaptació on l'infant passa del context familiar a un context nou desconegut per ell, nous espais, nous adults i altres infants.". L'entrevistada C va definir-lo com "durant aquest període, l'infant i la família aprenen a adaptar-se al nou context, la metodologia, els espais, etc.". Totes aquestes definicions que es fan sobre el procés de familiarització podrien anar enllaçades amb el que ens diu Quinto (2010) "l'entrada a l'escola comporta un canvi a la vida dels infants que modifica la seva percepció del món i els condueix a orientar-se en nous espais, a viure una nova organització de la vida, a establir nous vincles." (p.73), per tant, observem que les mestres de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló prenen consciència de la importància que té aquest procés en la vida de l'infant de manera que, s'ha de tractar amb molta cura.

Febrer i Jansà (2010) diuen que "planificar, en el sentit de donar sentit i importància aquest moment, això vol dir que s'ha pogut debatre i consensuar amb la resta de l'equip i amb les famílies, que s'han anticipat tot el procés" (p.19). Recuperant la cita dels autors, val a dir que, la planificació que fa el docent en l'arribada d'un infant nouvingut és un element molt important per tal d'acollir tant la família com a l'infant en aquest procés, és per això que, m'interessava saber quina planificació prèvia en feia el centre. Així doncs, totes tres persones entrevistades varen explicar quina era la planificació que es feia, l'entrevistada A va dir "fem una entrevista amb la família per a poder conèixer a l'infant, llavors se'ls hi proporciona una enquesta que va enfocada en la manera de ser de l'infant, i finalment tenim una pauta per a poder fer la familiarització a poc a poc, ja que cal respecte i acompanyament de l'infant i a família en tots els aspectes". El docent de l'entrevista B explicava que "s'acorda amb les famílies la incorporació progressiva dels infants a l'escola. Els primers dies venen una estona amb les famílies per un primer contacte i amb els dies, quan van agafant confiança es queden ells sols. Els primers dies una estona i a poc a poc es va ampliant l'horari fins a arribar a l'horari que decideix la família.". Per últim, la mestra de l'entrevista C explicava que "la programació del període de familiarització es duu a terme en les reunions de coordinació del personal docent prèvies a l'inici del curs. Quan ha d'arribar un infant nou, se'ls hi explica a la resta d'infants, però dins l'aula no

hi ha cap preparació específica.”. Les dues primeres persones entrevistades coincideixen en el fet que aquest procés s’ha de fer progressivament, per altra banda la mestra de l’entrevista C ens diu que es planifica consensuant amb tot l’equip de personal docent del centre educatiu. Per tant, amb les paraules esmentades anteriorment, s’entén que l’Escola Bressol L’Avet de Sant Pere de Torelló fa una planificació inicial a principi de curs per als alumnes nouvinguts.

Així doncs, després de poder conèixer la planificació que es fa des del centre educatiu, m’interessava saber quin era el seu procés de familiarització, és a dir, com el portaven a terme. Abans d’iniciar tot aquest procés en el Projecte de Centre Educatiu (2018) es manifesta que:

Des de l’Escola Bressol, es realitzarà una entrevista personal amb la presència de l’educadora i la família/tutors on el tema principal és l’infant, les seves necessitats, moment evolutiu en què es troba, etc. Aquesta entrevista es planifica conjuntament amb les famílies i es duu a terme pocs dies abans de començar l’infant a l’escola. En aquesta entrevista els pares/tutors portaran un informe confeccionat per l’escola i que recull aspectes importants del seu desenvolupament que convé conèixer per l’equip educatiu per facilitar el procés d’adaptació de l’infant, que hauran omplert prèviament a casa i que porta per títol: “Coneixem el nen/a”. (p.11)

Febrer i Jansà (2010) també fan referència a la primera entrevista i comenten que és el moment ideal per a poder començar a crear un vincle amb la família i l’infant, també és quan s’ha de demanar tots els aspectes relacionats amb l’infant per poder-lo atendre de la millor manera possible, és a dir, deixar que la família pugui explicar tot el que considerin important. Podem veure doncs, que el centre educatiu aprofita aquesta entrevista per a poder conèixer més bé a l’infant, i ho fan a través d’una enquesta que les famílies han d’omplir, també és el moment d’explicar com es portarà a terme tot aquest procés. Per tant, observem que, l’Escola Bressol L’Avet de Sant Pere de Torelló té en compte la importància de la primera entrevista per a poder tenir un coneixement previ de l’infant nouvingut.

Després d’aquesta entrevista inicial, els vaig demanar a les tres persones entrevistades que m’expliquessin com es portava a terme el procés de familiarització a dins l’escola. Totes tres persones entrevistades van coincidir amb la pauta de procés que s’indica al Projecte Educatiu de centre i aquest exposa que:

A l'aula dels lactants els dos primers dies l'infant ve una hora a l'escola acompanyat. El tercer dia ve sol a l'escola una hora. El quart dia ve dues hores sol a l'escola. El cinquè dia ve tres hores sol a l'escola. A partir de la segona setmana es comença a escollir l'horari desitjat. A la tercera setmana l'infant ja inicia amb l'horari definitiu. A P1 i P2, el primer dia de curs van a l'escola fora de l'horari escolar acompanyats i també hi ha la mestra tutora i la mestra de suport. A partir del segon dia poden venir al matí o a la tarda, s'aconsella poca estona i anar allargant progressivament. A partir de la segona setmana podran començar a fer l'horari definitiu. (p.12)

Un aspecte a destacar és que tant les tres professionals entrevistades com el Projecte de Centre coincideixen en el fet que, això que s'explica anteriorment és només una pauta, cada procés s'acaba adaptant a cada infant, és a dir, que tot dependrà com sigui l'evolució de cada nen o nena.

Però, quines implicacions docents té el procés de familiarització a dins l'escola? Aquesta va ser una de les preguntes que els vaig fer a les tres mestres entrevistades, ja que m'interessava saber que els hi implicava l'arribada d'un infant nouvingut. La mestra de l'entrevista A explicava que "Cal aturar-se, mirar com organitzar l'arribada de l'infant i la família per a fer la seva incorporació de la manera més amena per a totes les parts implicades. Ja que, es tracta de la incorporació d'un infant a dins d'una aula que ja funciona, així que hem de fer que els infants que ja i són acceptin a l'infant nouvingut i aquest, que s'adapti a la situació.". L'entrevistada B comentava que "pel personal de l'escola implica una planificació per poder organitzar l'adaptació de manera esglaonada i poder atendre les necessitats de cada infant. El nostre paper principal és donar seguretat a l'infant, sense forçar i tot respectant el seu espai. També hem de preparar l'espai amb propostes de joc que li cridin l'atenció i l'animin a incorporar-se en el joc. I sobretot mantenir contacte amb la família durant el procés per resoldre dubtes, angoixes i donar seguretat.". Mentre que la mestra de l'entrevista C explicava que "pel personal docent, les implicacions dins del procés de familiarització són moltes i cal que es comprometin amb cada infant i cada família per tal de vetllar per les necessitats de cada cas. És important acollir a la família, tenir un tracte amable i proper, una actitud oberta i disposada a ajudar a uns progenitors que sovint tenen molts dubtes i moltes inseguretats a l'hora d'iniciar el procés d'escolarització dels seus fills/es. Si aconseguim que la família se senti acollida i part de la nostra escola, l'infant també rebrà aquest acolliment per part dels seus progenitors, traslladant-li bones sensacions sobre les circumstàncies i d'aquesta manera ajudant-lo/la també a avançar en el procés de familiarització amb l'escola i els nous contextos socials."

Observem que les mestres de les entrevistes B i C consideren que una de les implicacions del personal docent en tot aquest procés és la relació amb les famílies, és a dir, poder arribar a tenir una bona comunicació per a fer traspàs d'informació. Per aconseguir tot això la mestra de l'entrevista C destaca l'actitud del docent, i comenta que ha de ser oberta, amable i propera. Així doncs, Amorós i Portabella (2001) destaquen que l'actitud del personal docent és molt important dins el procés de familiarització, comenten que hauria de ser oberta, receptiva i tolerant, d'aquesta manera es podrà permetre que les famílies puguin expressar totes les preocupacions i dubtes que tenen, si es permet aquesta comunicació afavorirà que es comenci a crear un vincle.

5.2.2 Eix II. Participació de les famílies i la pràctica docent

Aquest segon eix està enfocat de manera que s'analitzen tots els aspectes relacionats amb la participació de les famílies i la pràctica docent. M'interessava saber quina participació havien pogut tenir les famílies durant el procés de familiarització dels seus fills i filles, tanmateix, considerava que era interessant poder observar la pràctica docent en tot aquest procés, per tal de conèixer quines eren les actuacions que es feien davant d'aquesta situació.

Després de fer un buidatge acurat de tota la informació obtinguda a partir de les entrevistes a tres famílies (totes tres de l'aula dels lactants), fer la lectura del Projecte de Centre i finalment, l'observació del personal docent davant del procés de familiarització, vaig poder evidenciar que les famílies tenen un paper d'acompanyament en tot aquest procés, i reben un cert protagonisme, tanmateix, que el personal docent tractava aquest procés amb molta cura.

Així doncs, quan vaig realitzar les tres entrevistes a les famílies el meu objectiu era poder conèixer la seva experiència, tanmateix, poder determinar el grau de participació que havien tingut durant el procés de familiarització. Per tant, la primera pregunta que els vaig fer feia referència a la informació prèvia que havien pogut rebre abans d'iniciar el procés de familiarització, em va sorprendre perquè totes tres famílies havien rebut el mateix seguiment, tot i haver fet la incorporació a l'escola en diferents moments del curs. La família de l'entrevista D explicava que "vam fer una entrevista telefònica, perquè amb això de la Covid-19 no era possible fer-ho presencialment. En aquella entrevista ens va explicar com es faria la incorporació, i ens va demanar si el meu home o jo teníem disponibilitat per a venir a l'escola uns dies amb el nostre fill i acompanyar-lo amb tot aquest procés". La família de l'entrevista E comentava que

“quan vam fer la matrícula ja vam poder parlar amb la directora de l'escola perquè ens expliqués com havíem de fer-ho tot. Ens van demanar si teníem disponibilitat per a venir a l'escola tres dies acompanyats de la nostra filla a dins la classe, i a partir d'aquí ens van explicar tot el procediment.”. Per últim, la família de l'entrevista F explicava que “abans de començar vam fer una entrevista amb la directora i ens va facilitar una enquesta que vam haver d'omplir abans de dur al nostre fill a l'escola. També en aquesta entrevista ens va explicar com es faria tot aquest procés, o sigui, que uns dies havíem d'acompanyar al nostre fill a dins l'aula i després progressivament anar-lo portant hores puntuals.”.

Febrer i Jansà (2010) sostenen la idea de fer una primera trobada amb les famílies abans d'iniciar la incorporació, i manifesten que:

Pensem que l'important en aquesta primera reunió és que esdevingui un punt de trobada bidireccional on les famílies puguin plantejar els dubtes i expectatives que tenen envers l'escola i que aquests puguin ser resolts, és a dir, acollir el sentiment de la família. És important que elles en surtin amb la certesa que han fet una bona tria i que l'escola bressol garantirà una certa continuïtat amb la família, i tot el que això comporta. I, per part nostra, creiem que és important poder plantejar, en aquesta trobada, com seran els primers dies d'escola dels fills i filles, per a, sobretot, poder anticipar el que pot passar. Res dona més seguretat que saber el que esdevindrà i saber com seran resoltes les situacions. (p.20)

Per tant, aquesta informació prèvia que rep la família és molt important, i observem que les tres famílies entrevistades coincideixen en el fet que han rebut la informació abans d'iniciar la incorporació del seu fill o filla, és per això que, es pot entendre que el centre educatiu dona una informació clara en la primera entrevista i té en compte que les famílies estiguin informades des de l'inici.

Un dels aspectes que també m'interessava poder conèixer era la participació que tenien les famílies en tot el procés de familiarització, és a dir, si l'escola els permetia poder participar. Tanmateix, observar la participació que tenia el personal docent a l'hora d'acollir infants nouvinguts. Per tant, vaig demanar a les famílies quina implicació havien tingut durant el procés de familiarització. La família de l'entrevista D explicava que “jo personalment vaig acompanyar al meu fill durant tres dies a l'escola i vaig estar a dins la classe amb els altres nens i nenes i les mestres.”. La família entrevistada E comentava que “vaig poder estar amb la mestra i la meva filla dins la seva classe i vaig poder conèixer els companys de classe de la meva filla.”. I per últim, la família de l'entrevista F explicava que “vam poder acompanyar al nostre fill a dins l'aula durant

uns dies, però simplement l'acompanyàvem, no manteníem gaire contacte amb els altres infants, ens manteníem en un segon pla, més que tot observàvem i estàvem amb el nostre fill.". Totes tres persones entrevistades van poder acompanyar als infants durant uns dies a dins l'escola, i varen poder viure la vida diària l'escola. Així doncs, fent referència a la participació de les famílies en el procés de familiarització Fortunati i Magrini (2013) manifesten que, l'acompanyament familiar que reben els infants durant la incorporació a l'escola els representa un punt de seguretat, ja que es troben en un context totalment nou i desconegut. Per tant, s'entén que el centre educatiu té en compte el benestar de l'infant i la seva incorporació progressiva, ja que permet que les famílies puguin acompanyar als seus fills i filles durant uns dies a dins l'aula. A més a més, Quinto (2010) afegeix que, aquest moment d'acompanyament també és un moment clau on es poden començar a crear vincles entre les mestres i les famílies, i per tant, també contribuirà en la familiarització de l'espai per part de les famílies.

Una de les observacions que vaig fer va coincidir amb la incorporació d'un infant nouvingut, per tant, vaig poder observar com la mestra els comunicava a la resta d'infants la incorporació d'aquest i també la seva actuació davant de la situació. La mestra els va dir als infants "avui vindrà un nen nou i jugarà amb nosaltres al pati, l'acompanyarà la seva mare. Que jugareu amb ell?" la reacció dels infants va ser d'eufòria. Al cap d'una estona la mare i el nen van arribar, la mestra es va presentar amb l'infant i la mare i va intentar comunicar-se amb el nen, ell, però es va dirigir amb la resta d'infants a jugar. L'infant va estar a dins l'escola una hora. Durant aquesta hora la mare i la mestra van aprofitar per a fer un intercanvi comunicatiu, la mestra demanava aspectes importants a considerar amb la mare. Guzman (2009) fa referència a la comunicació entre la família i l'escola i diu que, moltes vegades la relació que s'acaba establint entre la família i l'escola és unidireccional, és a dir, que l'escola dona la informació i les famílies no tenen veu. La mateixa autora proposa que s'hauria d'intentar crear una relació de bidireccionalitat entre la família i l'escola, ja que és una oportunitat per a poder compartir el coneixement mutu que es té de l'infant. Aquest és el cas de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló, ja que les famílies poden tenir l'oportunitat de comunicar-se amb les mestres i tenir veu dins l'escola, aquest aspecte es pot veure durant les observacions realitzades.

Però, i quina experiència en tenen les famílies en referència al procés de familiarització dels seus fills i filles? Aquest era un aspecte que em cridava l'atenció saber, per tant els vaig demanar. La família de l'entrevista D explicava que "em va tranquil·litzar veure

com el meu fill de mica en mica interactuava amb altres nens, també em va anar bé per a poder conèixer una mica a les mestres. Jo quan estava dins la classe també vaig intentar parlar amb altres nens i nenes perquè el meu fill veiés que jo també m'hi comunicava i poder-lo ajudar a integrar-se.". L'entrevista E comentava que "va estar bé, perquè vaig poder veure una mica el dia a dia a l'escola, també va ser una manera de poder conèixer a la mestra més bé, perquè amb tot això de la pandèmia és difícil poder mantenir contacte. En aquestes estones que vaig estar a dins la classe, a part d'estar amb la meua filla vaig aprofitar per a resoldre tots els dubtes que tenia envers l'escolarització de la meua filla.". I per últim, la família de l'entrevista F explicava que "la meua experiència va ser molt bona, vaig veure com les mestres estaven atentes de l'evolució del meu fill, de fet, per això vam acabar allargant l'acompanyament un total de vuit dies. Així que va estar bé, ja que en tots aquests dies vaig poder estar conversant amb la mestra i la vaig poder conèixer més bé, podria dir que durant una setmana em vaig poder integrar a la vida escolar dels nens i nenes.". Després de parlar amb les tres famílies vaig poder observar que havien tingut bona experiència en el procés de familiarització, tanmateix, totes tres entrevistes expliquen que va ser un moment per a poder conèixer més bé a les mestres de dins el centre educatiu.

Greene i Habana-Hafner (2003) citats per Cruz i Borjas (2019) fan referència a la participació de les famílies i manifesten que existeixen dues tipologies de participació, en primer lloc la participació esporàdica, que aquesta fa referència a la col·laboració de moments esporàdics com podria ser el procés de familiarització. En segon lloc, la participació sistemàtica, aquesta es caracteritza per no només participar en moments esporàdics, sinó on la participació dins l'escola és més regular. Després d'aquestes paraules i analitzant tota la informació obtinguda en relació amb la participació de les famílies es podria determinar que es tracta d'una participació de caràcter més esporàdic. Ja que, tant les mestres entrevistades com les famílies, en cap moment expliquen que la seva participació fos molt activa i regular, destaquen molt la participació del procés de familiarització i d'alguna activitat esporàdica.

5.3 Resultats de l'anàlisi

En aquest apartat faré un recull on esmento els punts claus que considero que són els resultats finals, i que per tant són síntesi d'aquesta anàlisi de dades.

- Les tres mestres entrevistades de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló coincideixen amb la definició del procés de familiarització i diuen que és molt important aquest procés en la vida de l'infant, i que per tant s'ha de tractar amb molta cura.
- El centre educatiu fa una planificació prèvia del procés de familiarització, aquesta està consensuada per tot l'equip del personal docent, es fa a l'inici de curs i s'utilitza per a tots els infants nouvinguts.
- El procés de familiarització es fa seguint una pauta que és elaborada durant la planificació, tot i això, totes tres mestres coincideixen que és només una pauta i que cada procés s'acaba adaptant a les necessitats de l'infant.
- L'escola té en compte les necessitats de cada infant, i es contempla que cada infant és únic i que per tant, cada procés de familiarització és únic i especial.
- Es pren en consideració la importància de la comunicació i la relació de les famílies com a base del procés de familiarització dels infants a l'escola. Tanmateix, la importància de l'actitud del personal docent, ja que especifiquen que aquesta ha de ser oberta, amable i propera.
- La participació de les famílies en el procés de familiarització és d'acompanyament de l'infant, no es té en consideració la participació activa.
- El centre educatiu pren consciència de la informació prèvia del procés a les famílies, ja que les tres famílies entrevistades especifiquen que han rebut tota la informació necessària sobre aquest procés abans d'iniciar-lo.
- Es té en compte que la incorporació d'un infant nouvingut és un moment especial i que per tant, s'ha d'acollir tant a la família com a l'infant amb molta cura i que aquesta incorporació ha de ser progressiva i respectant sempre el ritme de l'infant.

6. Conclusions

Fer aquest treball m'ha permès poder-me endinsar i aprofundir en el procés de familiarització, tant en aspectes teòrics com en aspectes pràctics. Aquesta temàtica de recerca des del segon curs del Grau ja em va cridar l'atenció, concretament, a l'assignatura d'Escola Infantil. Aula 0-3, en aquesta es va fer una pinzellada d'aquesta temàtica, tanmateix, aquest curs he tingut l'oportunitat de poder realitzar les pràctiques a l'escola bressol. Per tant, em va permetre poder veure'n la realitat de la recerca realitzada de manera que, em va fer veure la realitat d'aquest estudi de cas. Així doncs, la intenció d'aquest Treball Final de Grau era poder comprovar si el procés de familiarització es tenia en compte dins d'una escola i tot el que podia arribar a implicar.

Com he dit al principi del treball, la finalitat d'aquest era poder oferir una visió sobre com es porta a la pràctica el procés de familiarització en una escola bressol, tanmateix, poder conèixer la visió de les persones implicades, la família i l'escola, així doncs, considero que he assolit tot el que em vaig proposar. Aquesta recerca m'ha permès poder aprofundir en els coneixements teòrics entenent de què es tractava el procés i la importància de totes les persones implicades. També, he pogut revisar tots els documents que l'escola tenia sobre el procés de familiarització per a poder entendre la importància que es donava aquest procés. Finalment, realitzant l'estudi de cas a l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló m'ha permès poder conèixer el cas concret de la realitat de l'aplicació del procés de familiarització i conèixer quin paper tenien totes les parts implicades, així doncs, he pogut analitzar i entendre la implementació del procés de familiarització. Per tant, considero que he pogut assolir els objectius generals que em plantejava inicialment.

En quant als objectius específics d'aquesta recerca, considero també que he pogut assolir-los, a partir de l'estudi de cas he pogut aprofundir amb aquests objectius, ja que m'ha permès poder conèixer la visió d'un cas concret, en el meu cas l'escola bressol estudiada, per tant, he pogut observar la seva aplicació pràctica dins el centre educatiu i les seves estratègies per a portar a terme el procés de familiarització. També he pogut entrevistar i observar al personal docent de la institució i a les famílies de l'escola per a poder conèixer la seva visió i el seu paper durant el procés de familiarització.

Al llarg de la recerca m'he trobat amb dues limitacions que van relacionades entre si i crec que són importants a considerar. La primera d'elles és el context de pandèmia en

el qual ens trobem actualment, amb aquest context no he pogut veure realment com s'implementa el procés de familiarització, sinó que he pogut observar una modificació d'aquest procés en el context en el qual ens trobem, tenint en compte que les famílies no poden entrar a dins l'escola tot aquest procés es feia d'una manera més forçada, ja que només podien accedir els dies que se'ls demanava i llavors ja estava. La segona limitació que m'he trobat també guarda relació amb el context el qual estem vivint actualment. Inicialment, una de les meves idees era poder fer un grup de discussió amb les famílies i les mestres per a poder conversar naturalment sobre el procés de familiarització, però no va ser possible, ja que les famílies no tenien accés dins l'escola, i des del centre educatiu se'm va dir que no era viable poder fer aquesta proposta tot i respectar totes les mesures de seguretat. Amb aquest grup de discussió la meva intenció era que totes les idees sobre aquest procés es possessin sobre la taula i que hi hagués una certa discussió entre les famílies i el personal docent.

Tot i això, considero que tot i les limitacions són moltes les virtuts que m'han acompanyat al llarg d'aquest treball. En primer lloc, és el treball el qual he dedicat més de temps i que millor m'he organitzat, ja que abans de començar-lo tenia una temporització a seguir i en tot moment he intentat fer-ho i considero que ha estat d'ajuda per a tenir una estructura mental. En segon lloc, podria dir que és un dels treballs que més motivada he estat, ja que mai havia fet un treball d'aquesta envergadura i de mica en mica anar-hi treballant he pogut anar veient resultats satisfactoris. El fet d'anar-lo realitzant amb tant de temps, m'ha permès poder-lo gaudir i que no fos un entrebanc, ja que podia anar observant com a poc a poc s'anava construint el resultat final d'aquest treball.

Una vegada fet aquest treball, considero que la recerca podria seguir concretament, amb la importància de la relació entre les famílies i l'escola i la seva participació. Crec que és un tema que està molt explorat, però que a dins les escoles a vegades no es té gaire en compte, o simplement no se sap enfocar per aconseguir una bona relació i una participació activa per part de les famílies. En el cas del procés de familiarització, s'ha pogut constatar que la participació que han tingut les famílies ha estat d'acompanyament, no poden tenir una participació activa, i per tant, considero que podria ser un tema per abordar en un futur i poder elaborar una pauta sobre el procés de familiarització amb suggeriments per a poder aconseguir que les famílies tinguin un paper més actiu en la incorporació dels infants.

Considero que, el procés de familiarització és de gran importància dins les tasques del personal docent, ja que anualment nens i nenes inicien la seva escolarització per a primera vegada de la mateixa manera que, famílies entren als centres educatius per a primera vegada. Per tant, és important tenir-ne coneixement i saber tot el que implica per a saber-ho tractar de la manera més agradable i curosa possible. Per a les mestres els pot arribar a no suposar cap canvi perquè cada any és el mateix, entren infants i famílies noves i se les ha d'acollir, però s'ha de tenir en compte que cada cas és únic i especial i per tant, s'hi ha de prendre importància. Aquest treball doncs, m'ha fet adonar de la gran importància que té aquest procés dins les tasques d'una mestra en el seu dia a dia. Per tant, crec que seria recomanable que al llarg de la formació acadèmica del Grau de Mestre d'Educació Infantil es donés importància aquesta tasca, tal com es dona importància a altres tasques docents.

Com a futura docent, considero que a part de tota la formació que m'he endut al Grau de Mestre d'Educació Infantil, també m'enduc tota la formació específica que he pogut assolir en el Treball Final de Grau. Haver pogut conèixer les estratègies que porta a terme un centre educatiu estudiat per a fer el procés de familiarització crec que m'ha servit per a conèixer una visió concreta i poder-ne extreure els avantatges i els inconvenients. Un aspecte que tinc molt clar és que, com a futura docent el procés de familiarització serà important en la meva pràctica, ja que a través del treball he pogut conèixer totes les eines necessàries per a poder beneficiar a totes les parts implicades, la família i l'infant, i la importància que té dins les tasques del personal docent.

Per a concloure la meva recerca, m'agradaria destacar aspectes que considero importants. M'ha fet adonar de tota la formació acadèmica que he anat adquirint al llarg dels quatre anys del Grau de Mestre d'Educació Infantil i que per tant, he tingut en compte a l'hora de l'elaboració del treball i l'he pogut aplicar. A més, considero que, els objectius inicials que m'havia proposat per a fer la recerca els he pogut assolir. Finalment, m'agradaria afegir el coneixement que he pogut adquirir fent aquest treball, ja que val a dir, que és un treball el qual he dedicat temps i considero que ha estat temps ben invertit per a poder-me adquirir formació específica relacionada amb el Grau estudiat. Estic segura que, tots aquests coneixements els podré aplicar com a futura docent per a contribuir en la millora de l'aplicació del procés de la familiarització dels infants.

7 Referències bibliogràfiques

- Amorós, C., Portabella A. (2001). Guarderías infantiles y salud mental. *Intercambios*, 7, 7-24. Revistes Catalanes amb Accés Obert. <https://www.raco.cat/index.php/Intercanvis/article/view/355144>
- Blaxter, L., Hughes, C., Tight, M. (2008). *Cómo se investiga*. (1ª ed.). Graó.
- Bowlby, J. (1993). *La separación afectiva*. (1ª ed.). Paidós.
- Conde, M. (1982). El período de adaptación en la Escuela Infantil. *Cuadernos de pedagogía*, 89.
- Cruz, P., Borjas, M. (2019). Importancia de los primeros pasos en la relación familia-colegio: diseño del período de adaptación en educación infantil. *Enseñanza & Teaching: Revista Interuniversitaria de Didáctica*, 37(2), 27-44
- Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló (2018) *Projecte Educatiu de Centre*. Manuscrit no publicat, Sant Pere de Torelló
- Escola Bressol L'Avet (2021). *Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló*. Recuperat 18 abril 2021, de <https://www.escolabressol-lavet.com/>
- Espiñeira, E., Rebollo, N. (2017). Orientación a las familias en el período de adaptación. *Revista de estudios e investigación en psicología y educación*, 5, 273-277.
- Febrer, I., Jansà, E. (2010). Comença l'escola bressol, un procés de familiarització. *Infància: educar de 0 a 6 anys*, 176, 17-22. Rosa Sensat. https://www.rosasensat.org/magazines/in-fan-ci-a/176/icat_176.pdf
- Fortunati, A., Magrini, J. (2013). Infants i famílies en l'acollida a l'escola bressol. *Infància: educar de 0 a 6 anys*, 193, 21-22.
- Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. (2012). *Currículum i orientacions: Primer Cicle d'Educació Infantil*. Servei de Comunicació i Publicacions Generalitat de Catalunya. <http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0080/bfd2cd16-10d5-4103-aba2-ee9744b2399d/Curriculum-Infantil-0-3.pdf>

- Guzman, M. (2009). Quan les famílies entren a l'escola. *Infància: educar de 0 a 6 anys*, 166, 30-34.
- Intxausti, J. (2014). *L'entrevista: Construir la relació amb les famílies (0-6). Reflexions i experiències*. (1ª ed.). Graó.
- Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, BOE núm. 294 (2018)
- López, F., Cantero, M. (2004) Período de adaptación escolar: descripción del proceso y su supuesta universalidad cuando los menores ingresan a los 3 años. *Infancia y Aprendizaje*, 27(2), 27-41.
<https://doi.org/10.1174/021037004772902088>
- Majoral, S. (2011). Família i escola comparteixen: L'arribada a l'escola. *Infància: educar de 0 a 6 anys*, 178, 19-21.
- Oliva, A. (2004). Estado actual de la teoria del apego. *Revista de Psiquiatria y Psicología del Niño y del Adolescente*, 4(1), 65-81
- Quinto, B. (2010). *Educar en el 0-3: La practica reflexiva en los nidi d'infanzia*. (1ª ed.). Graó.
- Ramis, A. (2016). *Famílies i mestres, entendre'ns per educar*. (1ª ed.). Eumo.
- Sadurní, M. (2011). *Vinçle afectiu i desenvolupament humà*. (1ª ed.). Editorial UOC.
- Urcelay, E. (2007). El vinçle. *Infància: educar de 0 a 6 anys*, 156, 36-39.
- Vilaginés, C. (2002). Escoles bressol i procés d'adaptació-separació. *Escola Catalana*, 392, 18-21

8 Annex I

A. Entrevistes personal docent de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló

- Entrevista mestra A

1. Com definiries el procés de familiarització?

Jo penso que són moments que suposen passar de l'àmbit familiar a un context més social, a un espai nou, amb nous adults i altres infants. Per tant, pot arribar a ser un moment difícil per a l'infant perquè se'l treu de la seva zona de confort.

2. Creus que és important treballar aquest procés amb molta cura? Perquè?

I tant que és important treballar amb molta cura són sentiments, emocions, i en la majoria dels casos es tracta de la primera separació de l'infant amb la seva família i amb aquest aspecte s'hi ha de tenir molta cura i s'ha de ser molt sensible per a tractar-ho.

3. Quines implicacions té pel personal docent de l'escola l'arribada d'alumnes nous?

Cal aturar-se, mirar com organitzar l'arribada de l'infant i la família per a fer la seva incorporació de la manera més amena per a totes les parts implicades. Ja que, es tracta de la incorporació d'un infant a dins d'una aula que ja funciona, així que hem de fer que els infants que ja i són acceptin a l'infant nouvingut i aquest, que s'adapti a la situació.

4. Realitzeu una planificació amb antelació per a poder tenir-ho tot preparat? Si és que sí, quina?

Sí, fem una entrevista amb la família per a poder conèixer a l'infant, llavors se'ls hi proporciona una enquesta que va enfocada en la manera de ser de l'infant, i finalment tenim una pauta per a poder fer la familiarització a poc a poc, ja que cal respecte i acompanyament de l'infant i a família en tots els aspectes.

5. Podries explicar breument com es fa per tractar el procés de familiarització amb els infants? Quin és el teu paper?

Bé el meu paper és d'acompanyament, ja que l'infant necessita temps i respecte, cal que li anem posant paraules a la situació, cal que establim un vincle tot i que a vegades no és fàcil, cal que ho fem tot amb tranquil·litat, cal un respecte molt important de l'infant i de tota la situació, i la relació amb les famílies també és molt important. A veure, el procés per a cada infant és diferent, però normalment és els dos primers dies està una hora l'infant i un familiar a l'escola, dins la seva respectiva aula i va veient com tractem, com s'organitza, l'ambient que hi ha. El tercer dia, l'infant es queda una hora dins l'escola sense cap familiar que l'acompanyi. El quart dia, l'infant es queda dues hores dins l'escola sense cap familiar que l'acompanyi, i el cinquè dia es fa el mateix procediment però en comptes de dues hores sol en són tres. Aquest procediment ve pautat així, però si jo com a tutora veig que l'infant ha d'anar més a poc a poc, doncs es va més a poc a poc, sempre respectant el ritme de l'infant. Actualment amb les famílies hi ha molta sensibilitat amb aquest tema, i tenen molta predisposició de fer les coses molt a poc a poc i amb respecte perquè veuen que és el millor pel seu fill o filla, perquè això que es feia abans de deixar a l'infant des de bon matí fins a la tarda i ja s'adaptarà perquè els infants ja tenen poders d'adaptació ja no es fa. Ara el que s'intenta és poder fer passar aquest procés als infants de la manera més fàcil i agradable.

6. Consideres que podria haver-hi algun canvi a l'hora de portar a terme el procés de familiarització?

Jo penso que sí, que l'entrada de les famílies i l'infant a l'escola es podria allargar algun dia més i per l'altra banda, més suport a dins l'aula, ja que quan és l'hora de portar a terme aquest procés poden ser tres infants a l'hora que l'estiguin fent, mentre que, hi ha altres infants a dins l'aula que ja estan familiaritzats. Jo penso que el suport és molt important, que una persona pugui estar per l'infant nouvingut i que els altres no quedin desatesos, ho torno a remarcar, és molt important el personal. Llavors que s'entengui molt aquest procés, que s'ha de portar amb tranquil·litat, que és normal que els infants plorin, que s'hagi d'estar més per ells, que no vulguin menjar ni dormir a dins l'escola, és totalment normal, i no cal atabalar-se perquè totes aquestes coses es resolguin de la nit al dia, s'ha de tenir molta paciència. Per a poder arribar a establir un vincle amb l'infant que s'ha incorporat és molt important tenir personal, perquè per establir-lo necessites estar-hi. I si tens a deu infants més no pots arribar a atendre totes les necessitats de tots els infants.

7. Creus que la participació que se'ls ofereix a les famílies durant el procés de familiarització és activa? Perquè?

Jo crec que sí, poden entrar a l'escola, se'ls explica com es farà tot aquest procés, poden estar a dins l'aula interactuant amb els altres infants i els materials que hi ha, els hi resollem tots els dubtes que poden sorgir. Penso que mai se'ls hi ha privat la participació a les famílies.

- Entrevista Mestra B

1. Com definiries el procés de familiarització dins l'escola bressol?

El procés de familiarització el definiria com un procés d'adaptació on l'infant passa del context familiar a un context nou desconegut per ell, nous espais, nous adults i altres infants. Aquest canvi necessita un temps d'adaptació i un acompanyament per tal que l'infant se senti segur en el seu nou context. Crec que és un procés d'adaptació a tres bandes, l'infant, les famílies (els suposa també tot un seguit de sentiments i emocions i en molts casos és la primera separació del seu fill o filla) i l'escola on els mestres coneixem noves persones (infants i famílies) amb qui establir una relació durant tot el curs.

2. Creus que és important treballar amb molta cura aquest procés? Perquè?

Sí. Crec que és un procés amb un fort component emocional i s'ha de treballar amb paciència i molta cura. També és un procés molt individual, no tots ens adaptem igual a les noves situacions, i s'ha de treballar molt cada cas.

3. Quines implicacions té pel personal docent de l'escola l'arribada d'alumnes nous?

Per al personal de l'escola implica una planificació per poder organitzar l'adaptació de manera esglaonada i poder atendre les necessitats de cada infant,

4. Realitzeu alguna planificació amb antelació per a poder tenir-ho tot preparat? Si és que sí quina?

Sí. S'acorda amb les famílies la incorporació progressiva dels infants a l'escola. Els primers dies venen una estona amb les famílies per un primer contacte i amb els dies,

quan van agafant confiança es queden ells sols. Els primers dies una estona i poc a poc es va ampliant l'horari fins arribar a l'horari que decideix la família.

5. Podries explicar breument com es fa per tractar el procés de familiarització amb els infants? Quin és el teu paper?

A veure, els tres primers dies l'infant ve a l'escola una hora aproximadament acompanyat, llavors ja comença a venir sol però poques hores. El que intentem és que no es forci la situació i que l'infant ho pugui passar de la manera més agradable possible. A partir de la segona setmana ja es comença a establir una mica l'horari habitual que farà l'infant i així progressivament perquè es pugui anar acomodant aquest nou context que és l'escola. El nostre paper principal es donar seguretat a l'infant, sense forçar i tot respectant el seu espai. També Preparar l'espai amb propostes de joc que li cridin l'atenció i l'animin a incorporar-se en el joc. I mantenir contacte amb la família durant el procés per resoldre dubtes, angoixes i donar seguretat.

6. Consideres que podria haver-hi algun canvi a l'hora de portar a terme el procés de familiarització?

Aquest any amb la situació actual de Covid-19 és més difícil d'organitzar ja que s'ha de limitar l'entrada d'adults a l'aula per tal que no coincideixin molts a l'hora. L'ús de mascareta dels adults (mestres i famílies) també limita una mica el component emocional d'aquest procés.

7. Creus que la participació que se'ls ofereix a les famílies durant el procés de familiarització és activa? Perquè?

Si. I crec que en tractar-se d'una escola petita l'ambient és més familiar i això ajuda a la participació de les famílies en el procés.

- Entrevista Mestra C

1. Com definiries el procés de familiarització dins l'escola bressol?

El procés de familiarització dins l'escola bressol és un període en el que tant família com infants prenen un primer contacte amb el centre educatiu. Durant aquest període, l'infant i la família aprenen a adaptar-se al nou context, la metodologia, els espais, etc.

Tanmateix però la familiarització és un procés en el que cada família i cada infant són únics i especials, cada cas és un món i cal respectar els ritmes i els “tempos” de cadascun d’ells per aconseguir que el resultat sigui positiu per a tothom.

2. Creus que és important treballar amb molta cura aquest procés? Perquè?

És molt important vetllar per un procés de familiarització que sigui adequat, integrador i progressiu. Cal tractar aquest procés com un element més del projecte educatiu del centre i per tant tenir-ne cura a l’hora d’organitzar, planificar, reflexionar i dur a terme cada un dels passos o estadis al llarg d’aquest procés.

3. Quines implicacions té pel personal docent de l’escola l’arribada d’alumnes nous?

Per al personal docent, les implicacions dins del procés de familiarització són moltes i cal que es comprometin amb cada infant i cada família per tal de vetllar per les necessitats de cada cas. És important acollir a la família, tenir un tracte amable i proper, una actitud oberta i disposada a “ajudar” a uns progenitors que sovint tenen molts dubtes i moltes inseguretats a l’hora d’iniciar el procés d’escolarització dels seus fills/es. Si aconseguim que la família se senti acollida i “part” de la nostra escola, l’infant també rebrà aquest acolliment per part dels seus progenitors, traslladant-li bones sensacions sobre les circumstàncies i d’aquesta manera “ajudant-lo/la” també a avançar en el procés de familiarització amb l’escola i els nous contextos socials (altres infants, altres adults...).

4. Realitzeu alguna planificació amb antelació per a poder tenir-ho tot preparat? Si és que sí quina?

La programació del període de familiarització és duu a terme en les reunions de coordinació del personal docent prèvies a l’inici del curs. Quan ha d’arribar un infant nou, se’ls hi explica a la resta d’infants però dins l’aula no hi ha cap preparació específica.

5. Podries explicar breument com es fa per tractar el procés de familiarització amb els infants? Quin és el teu paper?

Aquest curs es va implantar algun canvi dins del procés de familiarització del nostre centre educatiu. Fins ara, els infants nous de p1 i p2 només venien a l'escola 1h acompanyats/des dels pares i ho feien fora de la jornada lectiva, per tant, no tenien contacte amb la resta d'infants del grup classe. Actualment, tot i el context de pandèmia, els infants nouvinguts acudeixen a l'escola 3 dies acompanyats d'alguna persona de referència i en horari lectiu (tenen contacte amb la resta d'infants). A partir d'aquí, els infants poden romandre a l'escola durant un màxim de 3h/dia al llarg d'una setmana. Passat aquest segon període, poden escollir l'horari. Val a dir que aquesta és sempre una pauta orientativa, que depèn molt de com es desenvolupi l'infant a l'escola i de les necessitats que presenti durant el procés de familiarització. És important que la mestra de referència observi l'infant i detecti quin és el grau d'adaptació d'aquest, recordant que hi ha actituds que són del tot habituals en aquest període però reflexionant sobre si l'estat de l'infant va evolucionant positivament cap a l'adaptació. En el cas dels nadons, el procés de familiarització és més extens, però la finalitat i l'objectiu d'aquest és el mateix que per a la resta de grups classe: aconseguir que família i infant se sentin acollits. El paper de la mestra és de guia, d'escolta activa, d'observació i acompanyament tant a família com a infant.

6. Consideres que podria haver-hi algun canvi a l'hora de portar a terme el procés de familiarització?

Crec que es podrien dur a terme activitats prèvies a l'inici de curs en les que els infants nouvinguts i les seves famílies puguin conviure amb els altres infants i famílies com per exemple : un berenar al pati de l'escola.

7. Creus que la participació que se'ls ofereix a les famílies durant el procés de familiarització és activa? Perquè?

Personalment crec que no és del tot activa la participació de les famílies, sí que poden entrar a l'escola i participar en el joc dels infants però és un rol més passiu i d'acompanyament del seu fill/a.

B. Entrevistes a tres famílies de l'Escola Bressol L'Avet de Sant Pere de Torelló

- Entrevista Família D:

1. Abans de que el teu fill o filla entrés a l'Escola Bressol per a primera vegada per part del centre educatiu va rebre informació de com es faria l'entrada, si us podríeu implicar, etc.?

Sí, el meu fill no es va incorporar a inici de curs, és a dir, al setembre, sinó que va començar l'escola al gener. Per tant, el que vaig fer primer va ser trucar a l'escola per a demanar si hi havia places per a inscriure'l, un cop tot va anar com havia d'anar la directora es va posar en contacte amb nosaltres. Vam fer una entrevista telefònica, perquè amb això del Covid-19 no era possible fer-ho presencialment. En aquella entrevista ens va explicar com es faria la incorporació, i ens va demanar si el meu home o jo teníem disponibilitat per a venir a l'escola uns dies amb el nostre fill i acompanyar-lo amb tot aquest procés. Així que jo crec que, vam estar informats des del primer moment.

2. Consideres que et vas poder implicar dins l'escola durant el procés de familiarització? Si es que sí, explica la teva experiència.

Bé jo crec que dins del que cap sí. Jo personalment vaig acompanyar al meu fill durant tres dies a l'escola i vaig estar a dins la classe amb els altres nens i nenes i les mestres. Em va tranquil·litzar veure com el meu fill mica en mica interactuava amb altres nens, també em va anar bé per a poder conèixer una mica a les mestres. Jo quan estava dins la classe també vaig intentar parlar amb altres nens i nenes perquè el meu fill veiés que jo també m'hi comunicava i poder-lo ajudar a integrar-se.

3. Com a mare i/o pare tenies preocupacions referents al benestar del teu fill-a dins l'escola als seus primers dies?

Home crec que quasi tots els pares els hi passa, és la primera vegada que el teu fill entra a l'escola i és normal tenir por, et venen molts pensaments al cap i pateixes. Però poder entrar a dins la classe i veure l'ambient també em va ajudar a tranquil·litzar-me.

4. El teu fill o filla entrava plorant a l'escola, o entrava content/a?

Evidentment el primer mes entrava plorant, sobretot els dilluns que tornàvem del cap de setmana. Les primeres setmanes plorava molt, i la mestra m'explicava que a dins la classe també. Però a mesura que anaven passant els dies entrava més bé dins l'escola, suposo que és normal també, acostumat a estar a casa sempre, ara arribar a un lloc nou i amb gent nova doncs és incòmode i difícil. Ara però ja entra dins l'escola content, pot haver-hi algun dia que plori però és molt esporàdic.

5. Et vas sentir recolzada en les preocupacions pel personal docent?

Jo tenia alguna preocupació, si el meu fill dins l'escola estava bé, si s'estava adaptant. És clar, jo no podia veure-ho, així que hi havia dies que trucava a l'escola per a demanar com estava, les mestres la veritat és que molt bé, m'explicaven com estava i em sentia més tranquil·la. A més a més, els primers dies que el meu fill va anar sol a l'escola plorava molt, i en més d'una ocasió m'havien trucat per si podia anar a buscar-lo, aquest acte m'agradava, cada nen necessita el seu temps per acostumar-se i crec que és important que a l'escola es respecti.

6. Consideres que es podria fer d'una altra manera tot aquest? Si és així, com a família quina modificació aportaries?

Home jo penso que amb la situació que estem vivint actualment és complicat poder-ho fer d'una altra manera. Ara mateix hi ha molts protocols, i no es permet fer-ho d'altres maneres. El que si que crec però és que, les famílies hauríem de poder entrar més dies acompanyant als nostres fills, perquè amb dos o tres dies crec que no n'hi ha prou.

7. Creus que l'escola permet que les famílies participin en el dia a dia de l'escola dels infants?

Més o menys, ara amb la situació que estem vivint no podem entrar a l'escola, per tant, amb aquest aspecte et diria que no però per altra banda, ens proposen activitats per a fer amb els infants a casa i llavors portar-ho a l'escola, o per exemple, ara quan arribi Sant Jordi les famílies podem comprar contes i portar-los a l'escola.

- Entrevista Família E:

1. Abans de que el teu fill o filla entrés a l'Escola Bressol per a primera vegada per part del centre educatiu va rebre informació de com es faria l'entrada, si us podríeu implicar, etc.?

Si, nosaltres vam portar a la nostra filla des del setembre a l'escola i crec que estava tot ben organitzat. Comptant que a la seva classe només eren la meva filla i dos nens més era tot molt familiar. Quan vam fer la matrícula ja vam poder parlar amb la directora de l'escola perquè ens expliqués com havíem de fer-ho tot, és a la nostra primera filla i estàvem una mica espantats, ja que no sabíem com es feia tot aquest procés. Ens van demanar si teníem disponibilitat per a venir a l'escola tres dies acompanyats de la nostra filla a dins la classe, i a partir d'aquí ens van explicar tot el procediment.

2. Consideres que et vas poder implicar dins l'escola durant el procés de familiarització? Si es que si, explica la teva experiència.

Si, bé també t'he de dir que no he pogut viure cap altre experiència en cap altre escola, però pel que vaig viure et puc dir que si. Vaig poder estar amb la mestra i a meva filla dins la seva classe i vaig poder conèixer els companys de classe de la meva filla. Va estar bé, perquè vaig poder veure una mica el dia a dia a l'escola, també va ser una manera de poder conèixer a la mestra més bé, perquè amb tot això de la pandèmia és difícil poder mantenir contacte. En aquestes estones que vaig estar a dins la classe, a part d'estar amb la meva filla vaig aprofitar per a resoldre tots els dubtes que tenia envers l'escolarització de la meva filla.

3. Com a mare i/o pare tenies preocupacions referents al benestar del teu fill-a dins l'escola als seus primers dies?

Bé, jo estava molt preocupada perquè quan va entrar a l'escola la meva filla tenia cinc mesos, era molt petita. Més que tot, les preocupacions eren meves, em sentia malament deixant a una nena tant petita a l'escola però estava tranquil·la perquè sabia que les persones que hi treballaven eren professionals i sabrien cuidar molt bé a la meva filla.

4. El teu fill o filla entrava plorant a l'escola, o entrava content/a?

Oi tant, durant unes tres setmanes aproximadament, cada dia entrar a l'escola era un drama. Plorava molt i no hi havia manera que volgués entrar a l'escola, vaig plantejar-me fins i tot deixar de dur-la perquè em sentia malament. Això sí, al cap d'uns dies ja entrava bé a l'escola. Suposo que és normal, hi havia altres nens que també ploraven i els costava entrar a l'escola.

5. Et vas sentir recolzada en les preocupacions pel personal docent?

Si, estaven predisposades a ajudar amb tot el que calgués i d'això n'estic molt agraïda.

6. Consideres que es podria fer d'una altra manera tot aquest? Si és així, com a família quina modificació aportaries?

No ho sé la veritat. Jo el que vaig veure és que la meua filla mica en mica s'anava adaptant a la situació i que les mestres respectaven molt els seus ritmes. Jo el que vaig poder viure et diria que així va anar bé.

7. Creus que l'escola permet que les famílies participin en el dia a dia de l'escola dels infants?

Si, hi ha activitats que proposen per fer conjuntament amb l'infant. Tot i que, aquest any amb la Covid-19 ha estat complicat perquè no podem entrar a l'escola, jo crec que s'ha intentat per altres vies que poguéssim participar.

- Entrevista Família F:

1. Abans de que el teu fill o filla entrés a l'Escola Bressol per a primera vegada per part del centre educatiu vas rebre informació de com es faria l'entrada, si us podríeu implicar, etc.?

Jo diria que sí, nosaltres vam inscriure el nostre fill des de l'inici de curs. Abans de començar vam fer una entrevista amb la directora i ens va facilitar una enquesta que vam haver d'omplir abans de dur al nostre fill a l'escola. També en aquesta entrevista ens va explicar com es faria tot aquest procés, o sigui, que uns dies havíem d'acompanyar al nostre fill a dins l'aula i després progressivament anar-lo portant

hores puntuals. Jo crec que vam rebre tota la informació necessària, i a part la directora estava molt predisposada a respondre tots els dubtes que teníem.

2. Consideres que et vas poder implicar dins l'escola durant el procés de familiarització? Si es que si, explica la teva experiència.

Si jo considero que si. Com he dit abans, vam poder acompanyar al nostre fill a dins l'aula durant uns dies però simplement l'acompanyàvem, no manteníem gaire contacte amb els altres infants, ens manteníem en un segon pla, més que tot observàvem i estàvem amb el nostre fill. Si no recordo malament, en principi eren tres dies, però el nostre fill li va costar acostumar-se a l'ambient de l'aula i la tutora ens va proposar si volíem allargar l'acompanyament, i així vam fer. Crec que finalment vam estar un total de vuit dies dins l'aula, i crec que va ser ideal perquè el nostre fill cada vegada es movia més lliurement sense necessitar-nos i va anar tot molt més fluid. La meva experiència va ser molt bona, vaig veure com les mestres estaven atentes de l'evolució del meu fill, de fet, per això vam acabar allargant l'acompanyament un total de vuit dies. Així que va estar bé, ja que en tots aquests dies vaig poder estar conversant amb la mestra i la vaig poder conèixer més bé, podria dir que durant una setmana em vaig poder integrar a la vida escolar dels nens i nenes.

3. Com a mare i/o pare tenies preocupacions referents al benestar del teu fill-a dins l'escola als seus primers dies?

Evidentment, però en veure que l'escola ens va ajudar tant en l'acomodació del nostre fill dins l'escola podria dir que les preocupacions s'anaven reduint. La principal por que teníem era que no es sentís bé dins l'escola i que ho passés malament, però en veure les professionals que hi treballaven i amb el tacte que ho tractaven tot ens vam sentir més segurs.

4. El teu fill o filla entrava plorant a l'escola, o entrava content/a?

Clar, com he comentat abans nosaltres vam allargar l'estada d'acompanyament per tant, els primers dies d'escola no va plorar ni res, perquè entrava amb mi. Però si que he de dir que quan va acabar l'acompanyament l'entrada a l'escola era bastant drama,

ell ho passava malament i jo també, però suposo que és normal, necessitava espai perquè s'adaptés aquest nou context.

5. Et vas sentir recolzada en les preocupacions pel personal docent?

I tant com si. En tot moment em van ajudar, i com he dit abans, van optar per a allargar l'acompanyament, per tant, si que em vaig sentir recolzada. A més a més, si tenia algun dubte o alguna inquietud em veia amb la plena confiança de transmetre-ho.

6. Consideres que es podria fer d'una altra manera tot aquest? Si és així, com a família quina modificació aportaries?

Jo crec que es podria fer de la manera que ho vam fer amb el meu fill. És a dir, més dies d'acompanyament, perquè al cap i a la fi, tres dies mitja hora cada dia és poc. Almenys és el que considero jo, també t'he de dir que suposo que depèn de cada nen i de la seva capacitat d'adaptar-se a nous contextos.

7. Creus que l'escola permet que les famílies participin en el dia a dia de l'escola dels infants?

Si, jo crec que si. També s'ha de dir que ara amb la Covid-19 és difícil poder-ho fer principalment perquè no es pot entrar a dins l'escola. Però des de l'escola constantment es proposen activitats per a fer a casa amb els nostres fills i filles, per tant, jo diria que si.

Taula 3. Buidatge de dades: Eix I. Perspectiva i estratègies de la institució

	Entrevista A	Entrevista B	Entrevista C	PEC Currículum 0-3
	Eix I. Perspectiva i estratègies de la institució			
Definició	<p>Jo penso que són moments que suposen passar de l'àmbit familiar a un context més social, a un espai nou, amb nous adults i altres infants. Per tant, pot arribar a ser un moment difícil per a l'infant perquè se'l treu de la seva zona de confort.</p>	<p>El procés de familiarització el definiria com un procés d'adaptació on l'infant passa del context familiar a un context nou desconegut per ell, nous espais, nous adults i altres infants. Aquest canvi necessita un temps d'adaptació i un acompanyament per tal que l'infant se senti segur en el seu nou context. Crec que és un procés d'adaptació a tres bandes, l'infant, les famílies els suposa també tot un seguit de sentiments i</p>	<p>El procés de familiarització dins l'escola bressol és un període en el que tant família com infants prenen un primer contacte amb el centre educatiu. Durant aquest període, l'infant i la família aprenen a adaptar-se al nou context, la metodologia, els espais, etc. Tanmateix però la familiarització és un procés en el que cada família i cada infant són únics i especials, cada cas és un món i cal respectar els ritmes i els "tempos" de cadascun d'ells</p>	<p><u>PEC</u>: Entenem per període d'acolliment el que és un procés d'adaptació mutu, el temps en que l'infant i les educadores es coneixen i s'estableixen els primers contactes i afectes. També és el temps que necessitarà un infant per acostumar-se a l'escola; un espai que li és completament estrany, amb persones i companys que no coneix, i unes rutines i ritmes</p>

		<p>emocions i en molts casos és la primera separació del seu fill o filla, i l'escola on els mestres coneixem noves persones (infants i famílies) amb qui establir una relació durant tot el curs.</p>	<p>per aconseguir que el resultat sigui positiu per a tothom.</p>	<p>diferents de casa.</p> <p><u>Currículum 0-3:</u> L'arribada d'infants nous a l'escola bressol suposa un canvi per a totes les parts implicades (infant, família i escola). La incorporació a l'escola bressol és un moment de canvis que cal planificar acuradament i tractar amb molt de tacte.</p>
Planificació	<p>Fem una entrevista amb la família per a poder conèixer a l'infant, llavors se'ls hi proporciona una enquesta que va enfocada en la manera de ser de l'infant, i finalment tenim una pauta per a poder fer la familiarització a poc a poc, ja que cal respecte i acompanyament de l'infant i</p>	<p>S'acorda amb les famílies la incorporació progressiva dels infants a l'escola. Els primers dies venen una estona amb les famílies per un primer contacte i amb els dies, quan van agafant confiança es queden ells sols. Els primers dies una estona i poc a poc es va ampliant l'horari fins arribar a l'horari que decideix</p>	<p>La programació del període de familiarització es duu a terme en les reunions de coordinació del personal docent prèvies a l'inici del curs. Quan ha d'arribar un infant nou, se'ls hi explica a la resta d'infants però dins l'aula no hi ha cap preparació específica.</p>	<p>Currículum 0-3: Cal preveure i planificar la incorporació dels infants i les seves famílies, per tal que aquesta sigui al més respectuosa possible. Així que, cal tenir en compte el ritme d'incorporació, els primers</p>

	a família en tots els aspectes.	la família.		contactes amb la família, l'acollida de l'infant, l'espai el qual es farà i les activitats, l'atenció individualitzada i el temps per a poder observar el procés que segueix cada infants amb la incorporació.
Tractament del procés	A veure, el procés per a cada infant és diferent, però normalment és els dos primers dies està una hora l'infant i un familiar a l'escola, dins la seva respectiva aula i va veient com tractem, com s'organitza, l'ambient que hi ha. El tercer dia, l'infant es queda una hora dins l'escola sense cap familiar que l'acompanyi. El quart dia, l'infant res queda dues hores dins l'escola sense cap	A veure, els tres primers dies l'infant ve a l'escola una hora aproximadament acompanyat, llavors ja comença a venir sol però poques hores. El que intentem és que no es forci la situació i que l'infant ho pugui passar de la manera més agradable possible. A partir de la segona setmana ja es comença a establir una mica	Actualment, tot i el context de pandèmia, els infants nouvinguts acudeixen a l'escola 3 dies acompanyats d'alguna persona de referència i en horari lectiu (tenen contacte amb la resta d'infants). A partir d'aquí, els infants poden romandre a l'escola durant un màxim de 3h/dia al llarg d'una setmana. Passat aquest segon període, poden escollir l'horari. Val a dir que aquesta	Aula dels lactants Els dos primers dies l'infant ve una hora a l'escola acompanyat. El tercer dia ve sol a l'escola una hora. El quart dia ve dues hores sol a l'escola. El cinquè dia ve tres hores sol a l'escola. A partir de la segona setmana es comença a escollir l'horari desitjat. A la tercera setmana l'infant ja inicia amb l'horari definitiu.

	<p>familiar que l'acompanyi, i el cinquè dia es fa el mateix procediment però en comptes de dues hores sol en són tres. Aquest procediment ve pautat així, però si jo com a tutora veig que l'infant ha d'anar més a poc a poc, doncs es va més a poc a poc, sempre respectant el ritme de l'infant.</p>	<p>l'horari habitual que farà l'infant i així progressivament perquè es pugui anar acomodant aquest nou context que és l'escola.</p>	<p>és sempre una pauta orientativa, que depèn molt de com es desenvolupi l'infant a l'escola i de les necessitats que presenti durant el procés de familiarització.</p>	<p>P1 i P2:</p> <p>El primer dia de curs van a l'escola fora de l'horari escolar acompanyats i també hi ha la mestra tutora i la mestra de suport. A partir del segon dia poden venir al matí o a la tarda, s'aconsella poca estona i anar allargant progressivament. A partir de la segona setmana podran començar a fer l'horari definitiu.</p> <p>En el cas que sigui necessari allargar aquest període s'haurà de parlar amb la mestra tutora per a valorar-ho.</p>
<p>Implicacions docents</p>	<p>Cal aturar-se, mirar com organitzar l'arribada de l'infant i la família per a fer la seva incorporació de la manera més amena per a</p>	<p>Per al personal de l'escola implica una planificació per poder organitzar l'adaptació de manera esglaonada i poder atendre les necessitats</p>	<p>Pel personal docent, les implicacions dins del procés de familiarització són moltes i cal que es comprometin amb cada infant i cada família per tal de vetllar per les</p>	<p><u>Currículum 0-3:</u> Pel personal docent implica tenir-ho tot planificat i pensat amb temps per tal de poder fer una acollida agradable,</p>

	<p>totes les parts implicades. Ja que, es tracta de la incorporació d'un infant a dins d'una aula que ja funciona, així que hem de fer</p>			
	<p>que els infants que ja i són acceptin a l'infant nouvingut i aquest, que s'adapti a la situació.</p>	<p>de cada infant. El nostre paper principal es donar seguretat a l'infant, sense forçar i tot respectant el seu espai. També hem de preparar l'espai amb propostes de joc que li cridin l'atenció i l'animin a incorporar-se en el joc. I sobretot mantenir contacte amb la família durant el procés per resoldre dubtes, angixes i donar seguretat.</p>	<p>necessitats de cada cas. És important acollir a la família, tenir un tracte amable i proper, un actitud oberta i disposada a ajudar a uns progenitors que sovint tenen molts dubtes i moltes inseguretats a l'hora d'iniciar el procés d'escolarització dels seus fills/es. Si aconseguim que la família se senti acollida i part de la nostra escola, l'infant també rebrà aquest acolliment per part dels seus progenitors, traslladant-li bones sensacions sobre les circumstàncies i d'aquesta manera ajudant-lo/la també a avançar en el procés de familiarització amb l'escola i els nous contextos socials</p>	<p>tanmateix, suposa establir noves relacions amb noves famílies i infants, per tant, la calidesa i la qualitat comunicativa han d'estar presents en totes les relacions durant aquest període.</p>

Taula 4. Buidatge de dades: Eix II. Participació de les famílies i la pràctica docent

	Entrevista D	Entrevista E	Entrevista F	Observacions / PEC
	Eix II. Participació de les famílies i la pràctica docent			
Informació prèvia rebuda	<p>Vam fer una entrevista telefònica, perquè amb això del Covid-19 no era possible fer-ho presencialment. En aquella entrevista ens va explicar com es faria la incorporació, i ens va demanar si el meu home o jo teníem disponibilitat per a venir a l'escola uns dies amb el nostre fill i acompanyar-lo amb tot aquest procés</p>	<p>Quan vam fer la matrícula ja vam poder parlar amb la directora de l'escola perquè ens expliqués com havíem de fer-ho tot. Ens van demanar si teníem disponibilitat per a venir a l'escola tres dies acompanyats de la nostra filla a dins la classe, i a partir d'aquí ens van explicar tot el procediment.</p>	<p>Abans de començar vam fer una entrevista amb la directora i ens va facilitar una enquesta que vam haver d'omplir abans de dur al nostre fill a l'escola. També en aquesta entrevista ens va explicar com es faria tot aquest procés, o sigui, que uns dies havíem d'acompanyar al nostre fill a dins l'aula i després progressivament anar-lo portant hores puntuals.</p>	<p><u>PEC:</u> Es realitza una entrevista personal amb la presència de l'educadora i la família on el tema principal és l'infant. Aquesta entrevista es duu a terme pocs dies abans de començar l'escola amb l'objectiu de poder conèixer més bé a l'infant que s'incorporarà posteriorment. En aquesta mateixa entrevista s'explica com es farà tot el procés.</p>

<p style="text-align: center;">Participació en el procés</p>	<p>Jo personalment vaig acompanyar al meu fill durant tres dies a l'escola i vaig estar a dins la classe amb els altres nens i nenes i les mestres</p>	<p>Vaig poder estar amb la mestra i a meva filla dins la seva classe i vaig poder conèixer els companys de classe de la meva filla.</p>	<p>Vam poder acompanyar al nostre fill a dins l'aula durant uns dies però simplement l'acompanyàvem, no manteníem gaire contacte amb els altres infants, ens manteníem en un segon pla, més que tot observàvem i estàvem amb el nostre fill</p>	<p><u>Observació:</u> La mestra abans que l'infant nouvingut i la seva mare arribin explica a la resta dels infants que començarà un nen nou i els hi diu: "Avui vindrà un nen nou i jugarà amb nosaltres al pati, l'acompanyarà la seva mare. Que jugareu amb ell?" Aquesta ha estat la manera d'introduir a la resta d'infants que s'incorpora un infant nou. Quan arriba l'infant amb la mare la mestra es presenta, i intenta interactuar amb l'infant presentant-se i presentant als altres infants. Mentre l'infant juga, la mestra comença a intercanviar informació amb la mare per a poder conèixer més bé a l'infant.</p>
--	--	---	---	---

				<p><u>PEC</u>: us pot ser útil per la família demanar permisos laborals per acompanyar amb tranquil·litat aquesta entrada gradual i progressiva que beneficia a l'infant. Es comença amb estones curtes i esglaonades per donar als infants nouvinguts l'atenció i l'afecte individualitzat que necessitin.</p>
Experiència	<p>Em va tranquil·litzar veure com el meu fill mica en mica interactuava amb altres nens, també em va anar bé per a poder conèixer una mica a les mestres. Jo quan estava dins la classe també vaig intentar parlar amb altres nens i nenes perquè el meu fill veiés que jo també m'hi comunicava i poder-lo ajudar a integrar-se.</p>	<p>Va estar bé, perquè vaig poder veure una mica el dia a dia a l'escola, també va ser una manera de poder conèixer a la mestra més bé, perquè amb tot això de la pandèmia és difícil poder mantenir contacte. En aquestes estones que vaig estar a dins la classe, a part d'estar amb la meva filla vaig aprofitar per a resoldre tots els dubtes que tenia envers l'escola.</p>	<p>La meva experiència va ser molt bona, vaig veure com les mestres estaven atentes de l'evolució del meu fill, de fet, per això vam acabar allargant l'acompanyament un total de vuit dies. Així que va estar bé, tots aquests dies vaig poder estar conversant amb la mestra i la vaig poder conèixer més bé, podria dir que durant una setmana em vaig poder integrar a la vida escolar dels nens i nenes.</p>	

